

Jeg synes, vi har gjort os umage for at få specificeret i bemærkningerne, at det er i de tilfælde, vi finder, der er behov for en ændret lovgivning, men jeg er klar over, at det er vanskeligt; det vil jeg blankt erkende. Der er masser af eksempler, man kunne komme med. Nu er det nok ikke så meget de små børn, der leger ved stranden, men der bliver masser af grænsetilfælde, hvor vi må sige til os selv, at der er det vigtigt, at vi gør vores lovgivningsarbejde så grundigt som overhovedet muligt, og at vi også her i Folketinget får stillet de spørgsmål og givet de svar, der gør, at alle føler sig overbevist om, at den grænse, vi har forsøgt at sætte, og som vi mener er en grænse, der holder, også holder i virkelighedens verden.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Kl. 18.05

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 91: Forslag til lov om ændring af adoptionsloven og lov om registreret partnerskab. (Ligestilling mellem registreret partnerskab og ægteskab ved adoption).

Af Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Line Barfod (EL).

(Fremsat 14/11 2002).

Sammen med denne sag foretoges:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 93: Forslag til lov om ændring af lov om registreret partnerskab. (Ligestilling mellem registreret partnerskab og heteroseksuelle ægtefæller med hensyn til fremmedadoption af danske og udenlandske børn).

Af Anne Baastrup (SF) m.fl.

(Fremsat 15/11 2002).

10) Første behandling af lovforslag nr. L 119: Forslag til lov om ændring af adoptionsloven. (Adgang til stedbarnsadoption for registreret partner fra barnets fødsel).

Af Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Line Barfod (EL).

(Fremsat 11/12 2002).

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 65:

Forslag til folketingsbeslutning om homoseksuelle pars mulighed for at adoptere og blive plejeførelde.

Af Marianne Jelved (RV) m.fl.

(Fremsat 9/1 2003).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil starte med de to lovforslag, nr. L 91 fra Enhedslisten og nr. L 93 fra SF, samt beslutningsforslag nr. B 65 fra Det Radikale Venstre, som alle går ud på at ligestille ægtefæller og registrerede partnere i relation til muligheden for at adoptere såvel danske som udenlandske børn.

I 1999 fik registrerede partnere mulighed for stedbarnsadoption. Hvis en af partnerne har et barn, har den anden således mulighed for at adoptere barnet, hvis betingelserne for adoption i øvrigt er opfyldt og der ikke er tale om et adoptivbarn fra udlandet. Nu ønsker forslagsstillerne at gå et skridt videre og give registrerede partnere mulighed for at adoptere enten et udenlandsk barn eller et af de meget få børn, som bortadopteres.

Jeg vil gerne straks sige, at regeringen ikke kan støtte disse tre forslag.

At de registrerede partnere har den samme adgang til at adoptere som ægtefæller, finder jeg er et forsigtigt skridt, ikke mindst når det drejer sig om adoption af udenlandske børn. Man kan generelt sige, at adoptivbørn ofte har haft en svær start i livet og derfor har et særligt behov for en tryk opvækst. For disse børn kunne det være en stor belastning at skulle vokse op i et homoseksuelt parforhold og skulle imødegå de fordomme, der desværre fortsat kan være mod disse forhold i vort samfund.

Det må i den forbindelse stærkt understreges, at enhver beslutning om adoption skal træffes

ud fra, hvad der må anses for at være til barnets bedste. Vi må fastholde, at formålet med adoption er at give barnet en god og tryk opvækst, ikke at opfylde adoptivforældrenes behov for at få et barn, og jeg mener, at det som udgangspunkt vil være bedst for et adoptivbarn at vokse op i en almindelig familie med en mor og en far.

Et andet, men også meget væsentligt problem ved de pågældende forslag, er forholdet til de lande, hvorfra danske forældre adopterer børn. Det er vigtigt, at vi ikke i vores optagethed af at opnå ligestilling for homoseksuelle par skader alle danske ægtepars muligheder for at adoptere børn fra udlandet. Hvis vi tillader registrerede partnere at adoptere, kunne man frygte, at nogle lande ville være betænkelige ved at tillade adoption til Danmark. To af forslagene, L 93 og B 65, har taget højde for dette problem ved at foreslå, at adoption af udenlandske børn skal forudsætte, at der indgås en bilateral aftale mellem Danmark og det pågældende land.

Jeg stiller mig meget tvivlende over for, om de lande, der afgiver adoptivbørn til Danmark, vil indgå sådanne aftaler. De svenske myndigheder spurgte således i 2001 de lande, som afgiver børn til Sverige, om de ville acceptere registrerede partnere som adoptanter. Samtlige 17 lande, som besvarede spørgsmålet, sagde nej, og på den baggrund mener jeg ikke, at registrerede partners adgang til at adoptere bør udvides.

Beslutningsforslaget fra Det Radikale Venstre, B 65, indeholder ud over forslaget om adoption et forslag om, at homoseksuelle par skal kunne godkendes som plejeforældre. Dette spørgsmål hører under socialministeren, som har oplyst, at der ikke i sociallovgivningen er noget til hinder for, at homoseksuelle par godkendes som plejeforældre. Beslutningsforslaget synes derfor umiddelbart at være overflødig på dette punkt.

Det tredje lovforslag, som er til behandling i dag, L 119 fra Enhedslisten, går ud på, at en registreret partner skal kunne stedbarnsadoptere sin partners barn straks efter barnets fødsel. Regeringen kan heller ikke støtte dette forslag. Efter de nugældende regler kan samtykke til adoption først gives 3 måneder efter barnets fødsel, medmindre der foreligger ganske særlige forhold. Baggrunden for denne bestemmelse er, at forældrene skal have mulighed for at træffe beslutningen om bortadoption på et velovervejet grundlag.

Derudover er det forudsat i forarbejderne til børneloven, at en adoption som udgangspunkt først bør gennemføres, når faderskabet er fast-

slået. Herved sikres det, at barnets far får mulighed for at udtale sig om adoptionsspørgsmålet, og hvis faderen siger nej, gennemføres adoptionen som udgangspunkt ikke. I de tilfælde, hvor faderen ikke modsætter sig adoption, sikres det herved, at faderskabet registreres, således at barnet senere, hvis det ønsker det, kan få oplyst, hvem dets genetiske far er.

Kl. 18.10

I de tilfælde, hvor der ikke er oplyst nogen mulig far til barnet, er det i forarbejderne til børneloven forudsat, at en stedbarnsadoption som udgangspunkt ikke bør gennemføres før 6 måneder efter barnets fødsel. Det skyldes, at en mand, der har haft et seksuelt forhold til moderen i den periode, hvor hun blev gravid, ifølge børnelovens § 6 har ret til at få prøvet, om han er far til barnet, hvis han anmoder om det inden 6 måneder fra fødslen. Denne ret skal ikke gøres illusorisk ved en adoption.

Jeg har forståelse for, at registrerede partnere kan have et ønske om at sikre barnet og hinanden i tilfælde af barnets mors død. Som nævnt kan en adoption, herunder en stedbarnsadoption, imidlertid gennemføres før de nævnte frister, hvis der foreligger ganske særlige forhold, og sådanne ganske særlige forhold vil f.eks. kunne foreligge, hvis moderen er alvorligt syg.

En anden mulighed for at sikre barnet i tilfælde af moderens død er oprettelse af et børnetestamente. I et børnetestamente kan moderen tilkendegive, hvem hun ønsker skal have forældremyndigheden efter hendes død, og efter § 15 i lov om forældremyndighed og samvær skal en sådan tilkendegivelse følges, medmindre hensynet til, hvad der er bedst for barnet, taler imod. Et børnetestamente vil dog ikke have betydning for faderens mulighed for at få forældremyndigheden.

Som det fremgår, kan regeringen ikke støtte de fremsatte forslag om ændring af adoptionsloven og lov om registreret partnerskab.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Hvis det er folks fordomme, der skal afgøre adoptionssager i Danmark, skal vi da stoppe med at adoptere børn med anden hudfarve, for netop fordommene over for folk med fremmed udseende har været stærkt stigende i Danmark, så den argumentation kunne man netop bruge på området her.

Så er der et spørgsmål til ministeren. Det undrer mig og har undret mig, fra det øjeblik jeg

satte mig ned og læste adoptionslovgivningen, hvad logikken er bag, at en enlig homoseksuel kan adoptere i dag, mens et homoseksuelt gift par ikke kan. Det kan være, ministeren kan opklare det spørgsmål for mig.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren nævnte som en af grundene til at være imod forslaget, at mange af de lande, hvor de børn, der skal adopteres, kommer fra, ikke vil acceptere, at børn bliver adopteret af homoseksuelle. Men kan ministeren ikke bekræfte, at det ikke forhindrer, at andre kan adoptere børn, så det ikke vil have nogen skadevirkning, at vi vedtager forslaget?

Så vil jeg spørge ministeren, om Danmark ikke kunne være med til at påvirke holdningen internationalt. I Danmark har vi jo den holdning, at homoseksuelle er nøjagtig lige så gode mennesker som alle os andre, og derfor kunne vi jo være med til at påvirke holdningen i andre lande. Der er jo mange andre områder, hvor vi er uenige med andre lande i verden, men det får os jo ikke til at lade være med at ændre vores lovgivning. Tværtimod håber vi jo, at vores opfattelse af menneskerettigheder kan slå igennem andre steder, så kunne det her ikke også være et område, hvor vi var med til at sikre, at holdningen kan udvikle sig, så de mange homoseksuelle, der gerne vil give et barn en kærlig opvækst, kunne få mulighed for det?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg har redegjort både over for fru Pernille Rosenkrantz-Theil og resten af salen for, hvad de helt altovervejende årsager til, at regeringen ikke kan støtte forslaget om at give registrerede partnere mulighed for at adoptere fra udlandet, er.

Så bliver spørgsmålet om enlige draget ind i denne debat. Som jeg har fået det oplyst, er der vist en verserende sag for øjeblikket, hvor en enlig har oplyst, at den pågældende er homoseksuel, men ønsker at adoptere, og den sag er ikke afgjort endnu. Der er vist også en anden sag, hvor en person, der har haft både heteroseksuelle og homoseksuelle forhold, har fået mulighed for at adoptere børn fra udlandet.

Men jeg synes, det er vigtigt at få understreget for ikke at gøre dette her til en diskussion om forskellige samværsformer: For enlige, der skal adoptere, gælder der jo ganske skrappe reg-

ler, for når et barn retligt alene har én forælder, erkender man, at så er der altså endnu mere behov for, at der er netværk og andre ting til stede, som gør, at barnet har en kreds omkring sig, der kan være med til at skabe tryghed. Det er altså ret skrappe regler, der ligger til grund for, at enlige under helt særlige omstændigheder skal have mulighed for at adoptere børn.

Kl. 18.15

Jeg forstår godt, at der er mange, der i denne debat vil sige: Jamen det virker ikke logisk, at en enlig kan få lov, og at homoseksuelle par, hvoraf mange er fantastiske forældre, ikke kan. Faktisk kender jeg masser af eksempler på børn, der lever godt i forhold, hvor det er homoseksuelle par, der opdrager og opfoster børnene, så det kan virke besynderligt, at man her afviser den mulighed. Men som jeg også har redegjort for, er der utrolig mange forhold, der spiller ind.

Til fru Line Barfod vil jeg sige, at hvis det er sådan, at vi gennemførte et skridt, der for nogle lande er ekstremt vidtgående, kunne det meget vel få den konsekvens, at de siger: Så adopterer vi bare ikke børn til Danmark, for vi vil ikke risikere, at barnet kommer til at få en opvækst, som vi ikke finder er rigtig. Så må vi selv bare fortsætte vores kamp imod alle former for fordomme, men det er ikke noget jeg tror, vi kan løse i løbet af debatten her i dag.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det, der kalder mig herop, er, at jeg ikke rigtig synes, jeg fik svar på mit spørgsmål.

En ting er, at der er en verserende sag, som ikke er blevet afgjort, men det er i og for sig lovgivningen fuldstændig uvedkommende, for lovgivningen blev jo vedtaget, før den sag blev rejst.

Jeg har jo ikke været så længe her i Tinget, så det kunne være, ministeren kunne oplyse mig om, hvad logikken er bag, at en enlig homoseksuel kan adoptere. Hvorfor har man lavet en lovgivning med den åbning, hvis man har et problem med, at børn vokser op hos homoseksuelle forældre? Hvad er det, der gør, at et barns tarv er bedre varetaget hos den enlige homoseksuelle end hos et homoseksuelt par? Det er mig ubegribeligt, og jeg håber, ministeren kan hjælpe med at opklare spørgsmålet.

Det andet spørgsmål er om enlige og de skrappe godkendelsesregler og skrappe regler for netværk: Jamen vi lægger jo op til, at fuldstændig de samme regler og fuldstændig de

samme godkendelsesprocedurer skal gælde for homoseksuelle. Barnets tarv skulle være lige så vel varetaget med den samme godkendelsesprocedure vedrørende børn, der kommer til homoseksuelle forældre, som i dag gælder for heteroseksuelle eller enlige.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil gerne gentage det, som jeg sagde under diskussionen om enlige: opfattelsen her i Folketinget har været, at der skulle være en mulighed for enlige for at adoptere, og man må også sige, at der er jo mange enlige, der har eneansvaret for et barns opvækst.

Som udgangspunkt har man ikke under sagsbehandlingen set på den enliges seksuelle tilbøjeligheder. Men som jeg har redegjort for, er der altså en verserende sag for øjeblikket om lige præcis en homoseksuel person, som søger adoptionstilladelse. Det var blot det, jeg forsøgte at sige, fordi fru Pernille Rosenkrantz-Theil her fra talerstolen sagde, at når nu homoseksuelle enlige kan adoptere, osv. Nu skal vi jo lige se, hvordan sagen falder ud, for det lyder, som om fru Pernille Rosenkrantz-Theil har bunkevis af eksempler på, at det skulle være tilfældet.

Jeg medgiver – og det er den mere logiske diskussion, kan man næsten sige – at det kan virke mærkeligt, at man i princippet kan skjule sine seksuelle tilbøjeligheder og få en mulighed for at adoptere og efterfølgende leve i et homoseksuelt forhold. Men der sker jo så meget. Man kan også ændre seksuel tilbøjelighed i løbet af sit liv og nå at adoptere, inden det sker, og så er det jo ikke sådan, at børnene bliver frataget én.

Men det, vi taler om, er som udgangspunkt, hvad der vil være bedst for barnet. Det er en gang imellem en meget, meget, meget vanskelig balancegang, man kommer ud på, men regeringen har altså fundet, at det vil være forkert, såfremt vi åbner mulighed for, at registrerede par som udgangspunkt også kan adoptere fra udlandet. Der er en mulighed for stedbarnsadoption, men adoption fra udlandet mener vi ikke er at tilgodese barnets tarv på den hundrede procent. allerbedste måde.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil for sin tredje og dermed sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg ved udmærket godt, at der ikke er talrige eksempler. Jeg står nemlig ikke og diskuterer eksemplerne, som jeg også sagde før, jeg diskuterer lovgivning og bevæggrundene for den lovgivning, der er på området.

Der er intet i lovgivningen, som forhindrer en enlig homoseksuel i at adoptere et barn, og det, jeg forsøger at få opklaret, er, hvorfor man har lavet den lovgivning. Jeg forsøger altså ikke at få en forklaring på, hvordan lovgivningen ser ud, eller hvem der er blevet adopteret, men hvorfor den ser ud, som den gør.

Kl. 18.20

Jeg vil gerne spørge på en måske anden måde: Mener justitsministeren selv, det er logisk, at lovgivningen på ét område forhindrer, at homoseksuelle kan adoptere, men på et andet område ikke gør det? Det er blot den inkonsekvens, jeg spørger til.

Så siger ministeren, at det jo er en diskussion om, hvad der er bedst for barnet. Bringer det på ingen måde ministeren i tvivl om, hvad der er bedst for barnet, når man nu kan læse i den svenske undersøgelse, som jo ligger til grund for, at man i Sverige vedtog det forslag, som Enhedslisten har fremsat i dag, at børn, der vokser op med homoseksuelle forældre, udvikler sig socialt og psykisk fuldstændig magen til andre børn, altså at børn fra homoseksuelle familier og børn fra heteroseksuelle familier er ens?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Som jeg sagde i min indledende besvarelse, er det her en meget svær balancegang. Men jeg har også redegjort for, hvad det er for argumenter, der har vejet tungest fra regeringens side for at afvise de her forslag.

Der er noget af det, som jeg synes fru Pernille Rosenkrantz-Theil glemmer lidt i debatten, hele spørgsmålet om, at vi i dag modtager mange børn fra lande også langt væk fra Danmark, som så får en tryk opvækst i Danmark.

Mange af de lande har tilkendegivet, at de ikke vil acceptere, at børn bliver adopteret af registrerede partnere. Til det må man sige, at det jo ville være meget, meget, meget forkert, hvis vi kom i en situation, hvor de børn, der egentligt kunne få en tryk opvækst i en familie i Danmark, bliver frarøvet den mulighed, fordi vi ønsker at komme med noget lovgivning, der skal bekæmpe fordomme osv.

Der vil jo stadig væk, mener jeg, være rigtig god grund til at glæde sig over, at der er så mange, der kan adoptere børn fra udlandet. Men vi mener altså, at grænsen går her. Jeg synes, at det er en vanskelig afvejning, det vil jeg gerne sige. Men jeg mener, at det er det, der bedst tilgodeser barnets tarv.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Kan ministeren ikke bekræfte, at de lande, der i dag afgiver børn til adoption i Danmark, har sagt, at de ikke ønsker at afgive børn til adoption, hvis de bliver adopteret af homoseksuelle? Men der er ingen af dem, der har sagt, at de så vil lukke for adoption til heteroseksuelle par i Danmark.

Så det, der er spørgsmålet, er ikke, om det har skadevirkning for andre, der ønsker at adoptere, men alene om der vil være nogle børn, der kan adopteres.

Der ligger jo ikke i Enhedslistens forslag noget som helst pres på, at man skal tvinge de her lande, men alene en mulighed for, at hvis der på et tidspunkt kommer et land, der gerne vil lade sine børn adoptere af homoseksuelle, så er den mulighed der, så det ikke er Danmark, der skal blokere for, at homoseksuelle kan adoptere.

På den måde kan vi også være med til at påvirke holdningen i andre lande.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg føler sådan set, at jeg allerede har redegjort for det synspunkt. For problemstillingen er altså desværre den, at selv om fru Line Barfod her siger, at jamen det kan da godt være, at de lande så vil fortsætte med at afgive børn til adoption, hvis bare de får en garanti for, at det ikke er registrerede partnere, der modtager barnet, så tror jeg, der vil ske det, at man til sidst siger: Danmark er et uinteressant land for os, fordi vi ikke kan være hundrede procent sikker på de danskere, for de har nogle mærkelige regler. Det er bedre at have nogle sikre lande, hvor vi ved, at barnet kommer i en familie, så det vokser op under de forhold, som vi finder det er bedst tjent med.

Derfor tror jeg ikke, at man skal tage så let på den problemstilling, som går på, at hvis man først tager skridtet fuldt ud, så er det ikke bare et spørgsmål om, at man sætter betingelser, der gør, at lovgivningen måske bliver fuldstændig uden reel forbedring i hverdagen, men der kan

også meget nemt ske det, at der så bliver en reel forværring for de mennesker, der i dag godt kan adoptere et barn.

Det er altså ikke en problemstilling, som jeg synes, at man skal tage let på. Jeg mener, at det er et reelt argument og et problem, som også forslagsstillerne bliver nødt til at forholde sig til.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Line Barfod for en tredje kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er enig med ministeren i, at vi skal tage problemet alvorligt og forholde os til det. Men de meldinger, der ligger fra landene, er ikke, at de vil stoppe for, at man kan adoptere, men alene, at de ikke vil afgive børn til registrerede partnere. Og der mener vi altså, at de lande også har en interesse i, at der fortsat bliver adopteret børn.

KL 18.25

Men jeg vil godt lige høre om noget, for jeg blev lidt usikker, da jeg hørte ministeren kun tale om børnene fra udlandet. Betyder det, at ministeren vil være åben over for, at vi ændrede loven, så man godt kunne adoptere de få danske børn, der en gang imellem skal bortadopteres, altså at homoseksuelle kunne få lov til at adoptere danske børn? Er det det, ministeren åbner op for?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Det er jo nok en skuffelse for fru Line Barfod, men ministeren lægger ikke op til lovændringer på området.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det fru Irene Simonsen som ordfører.

Irene Simonsen (V):

De her forslag drejer sig jo først og fremmest om, hvorvidt et registreret homoseksuelt par skal have adgang til adoption. Dernæst drejer spørgsmålet sig også om, hvorvidt man kan godkendes som plejefamilie, når man er i et registreret partnerskab. Og endelig i L 119 vil man gerne have en adgang til stedbørnsadoption fra barnets fødsel. Det er de tre emner, vi skal berøre.

Først og fremmest vil jeg gerne tage udgangspunkt i det, der fylder mest i forslagene, nemlig homoseksuelles adgang til adoption.

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg ikke vil sætte mig til doms over, hvem der er gode forældre, og hvem der er dårlige forældre, hvem der er i stand til at drage den bedste omsorg for børn, og hvem der ikke er. Det er det første udgangspunkt, jeg har.

Jeg tror faktisk personlig, at der vil være registrerede par blandt homoseksuelle, som vil kunne drage en god omsorg for børnene, som vil kunne give børnene kærlighed. Jeg er ikke spor i tvivl om, at det vil vi sagtens kunne finde eksempler på. Men når det så er sagt, vil jeg kigge på nogle af de andre argumenter for, at vi stemmer imod de her forslag. Bl.a., som der nu allerede har været debatteret, først og fremmest omkring donorlandene; hvordan er det, de ser på situationen?

Der vil jeg gerne komme med nogle tal for, hvordan det har set ud i de undersøgelser, Sverige har lavet, før de fik deres lov vedtaget. Der var man ude at stille 25 donorlande to spørgsmål, hvoraf det ene lyder: Hvorvidt det enkelte land vil være indstillet på at bortadoptere til registrerede partnere. Det andet spørgsmål lyder: Om regler i Sverige, der giver mulighed for, at registrerede partnere kan adoptere, vil påvirke forældres, ægtefællers og enliges mulighed for adoption.

Der var 25 lande, der blev spurgt. Der var kun 17, der svarede. Af de 17, der svarede, kunne alle sige, at de ikke vil acceptere registrerede partnere som adoptanter. Ni lande anførte til det næste spørgsmål, at det ikke vil påvirke muligheden for adoption til ægtefæller og enlige, at Sverige vedtog reglen om adoptionsadgang for registrerede partnere. Letland svarede, at der vil være en risiko for, at det påvirkede negativt, og endelig kan vi se, at der er syv lande, som ikke svarede på det her spørgsmål.

Der er min konklusion også ud fra de svar, donorlandene har givet, at det for det første vil være meget vanskeligt. Det kan vi jo se, for de svarede, at de ikke vil være med til at bortadoptere børn til et registreret par. For det andet bekymrer det mig da også, at det kun er 17 ud af de 25 lande, der overhovedet svarer, og at der er syv lande, der ikke svarer på spørgsmål nr. 2, nemlig om det har en påvirkning, hvis Sverige vedtager den lov her, i forhold til at bortadoptere børn i det hele taget. Det er jo bekymrende, for et manglende svar kan jo også være en tvivl, sådan kan vi også tolke det.

Det var om donorlandene, men for mig er det ikke engang den væsentligste begrundelse for, at

vi skal sige nej til de her forslag. Det væsentlige ligger i den svageste part, som vi altid skal tage udgangspunkt i, nemlig børnene.

Kl. 18.30

Det blev kendt før jul, at de her ting ville blive fremsat, og det har jo sikkert for mange af os ordførere, vil jeg tro, eller for os alle sammen af født en masse mails, en masse kommunikation med mange mennesker om det her, for det er et emne, mange har følelser over for.

Jeg har fået mange mails fra adoptivbørn, som har advaret mig imod at stemme for de her forslag. Det, de har sagt til mig, er: Som adoptivbørn har mange af os i forvejen identitetsproblemer. Hvordan vil det så blive, hvis man ydermere kommer ind i et familieforhold, hvor familieforholdet ikke ligner det forhold, flertallet i landet har? Det vil sige, at man her så også kommer til at tilhøre en minoritetsgruppe og noget, der ikke ligner flertallet. Det har bekymret dem meget, og jo mere jeg har talt med dem, jo mere er det også kommet til at bekymre mig. Det skal jeg ikke lægge skjul på.

Og den svageste part i det her er barnet, og vi har én opgave som politikere her, nemlig at varetage netop barnets tarv.

En anden grund er jo også, at vi kan være mange – det tror jeg vi er også i Danmark – der har en liberal indstilling til, at folk har forskellige mønstre, forskellige levevis, også seksuelt. Vi har et stort frisind i Danmark, heldigvis for det. Vi respekterer, når folk har en anden måde at gøre tingene på, en anden måde at leve på, en anden måde at dyrke deres partnerskab på. Det har vi stort frisind over for.

Men frisind betyder ikke, at vi har tolerance i enhver henseende, og at vi synes, at alt er rigtigt for alle. Det synes jeg er væsentligt at vægte. Der er en part her, det er selvfølgelig de homoseksuelle, som har et klart ønske om også at kunne blive forældre. Der er en anden part, barnet, der er den svage. Så er der faktisk en tredje part, som også spiller ind i hele denne sag. Det er omgivelserne, hvordan omgivelserne reagerer. Og det kunne godt bekymre mig – og det kan det, og det gør det – når jeg virkelig har tænkt tingene igennem. Og det har jeg. Jeg har meget overvejet for og imod.

Hvis man, som adoptivbørnene har givet udtryk for, i forvejen kan føle sig blandt en minoritet og dermed også kan have nogle identitetsproblemer, og så igen måske skal udsættes for diverse bemærkninger tangerende mobning i forhold til omgivelserne, så er jeg bekymret for

barnet. Det her er den meget vægtige grund til, at vi siger nej til forslagene.

Jeg kommer lige igen, men jeg har jo også tid endnu. Jeg glemte faktisk et par ting. For med hensyn til beslutningsforslag nr. B 65 bliver der jo netop fra de radikale forslagsstillere spurgt, om registrerede plejefamilier kan godkendes som plejefamilier. Som loven er i dag, er der jo ikke noget, der hindrer det. Det vil indgå i en vurdering og være et skøn for dem, der skal godkende plejefamilier.

Med hensyn til lovforslag nr. L 119 med forslaget om, at man kan tage stilling allerede ved barnets fødsel, er det en afvisning, netop med udgangspunkt i, at 3 måneder ikke er meget, men det er til gengæld lige præcis den tid, der gør, at man kan have eftertanke, man kan overveje tingene godt, før man indgår en adoption.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det var en meget velovervejet og flot tale, fru Irene Simonsen her holdt.

Jeg vil godt spørge fru Irene Simonsen: I sin indledning, hvor fru Irene Simonsen jo ikke lægger skjul på, at homoseksuelle kan være lige så gode forældre som heteroseksuelle, skal fru Irene Simonsen også være opmærksom på, at man jo gennemgår en meget grundig undersøgelse, før man bliver godkendt som adoptant. Det er det ene.

Kl. 18.35

Det næste er: Har fru Irene Simonsen overvejet, at mennesker, der er homoseksuelle, i deres opvækst undertiden oplever en diskrimination, en oplevelse af at være en minoritet, og at de derved via de egenoplevelser i virkeligheden kan være bedre end heteroseksuelle par til at hjælpe deres barn i vej?

Jeg synes, det er en indvending, som jeg meget gerne vil have fru Irene Simonsen lige skal overveje.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Irene Simonsen talte pænt om, at hun ønskede at sige nej til forslagene, fordi adoption ville gå ud over børnene, der ville blive mobbet.

Nu kan man jo blive mobbet af mange forskellige grunde i skolen, og det kan man jo have forskellige indfaldsvinkler til: Hvad skal man gøre ved det? En af mine grunde til, at jeg meget støtter det her forslag, er, at så kan vi gøre det mere normalt og vise, at det er fuldt lige så nor-

malt og godt at være barn af et homoseksuelt par som af et heteroseksuelt par eller af en enlig mor eller af en storfamilie, eller hvilke andre familiemønstre folk nu har valgt.

Har fru Irene Simonsen overvejet, at vi ved netop at sende det her signal fra Folketinget om, at vi faktisk mener, at man kan have det godt som barn i en homoseksuel familie, derved kan være med til at påvirke de holdninger, der ligger til grund for, at nogle mobber? Og så må man ellers sætte ind i skolen for at prøve at forebygge mobning, uanset af hvilken årsag det foregår.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil også indledningsvis rose fru Irene Simonsen for en meget velafbalanceret og meget gennemtænkt tale. Jeg kan ikke lade være med at tænke tilbage på for knap 14 år siden, da vi stemte om registreret partnerskab. Der var der, så vidt jeg husker, to medlemmer af Venstres daværende folketingsgruppe, der støttede. Resten af Venstres folketingsgruppe stemte imod.

I dag – nu så mange år efter – tror jeg, at alle vil kunne se, at det ikke er så farligt; det har ikke undergravet samfundet. Registreret partnerskab er noget, man møder i sin omgangskreds og hos kollegerne osv. Det er noget, man kan tage forholdsvis afslappet på. Derfor vil jeg gerne spørge fru Irene Simonsen, om Venstres folketingsgruppe er enig i det synspunkt, som fru Irene Simonsen fremlagde her.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg vil gerne starte med at takke både fru Elisabeth Arnold og fru Anne Baastrup for rosen, for det har virkelig været noget, jeg har overvejet meget. Det er virkelig noget, jeg har tænkt meget over. Meget af min jul er faktisk gået med det. Jeg synes, det er vigtigt, at vi overvejer, vi tænker, vi gennemtænker, og at vi også har nogle vægtskåle fremme. Og de har været der.

Ja, vil jeg sige til fru Anne Baastrup, man gennemgår en grundig undersøgelse, selvfølgelig gør man det, om man kan være egnet til at blive adoptivforældre. Men hvor meget undersøger man omgivelserne? Det er jo netop dem, jeg også har vægtet i min tale, og som jeg også er bekymret over. Alle omgivelserne omkring barnet samt den øvrige familie. Er der i forvejen problemer?

Vi ved, hvad et barns familierelationer betyder, både bedsteforældre og onkler og tanter og

nevøer og fætre og kusiner osv. Vi kender alle sammen til det. Har man undersøgt det grundigt nok? Ved man, om der i forholdet er nogle konflikter, også med at der måske er et registreret partnerskab og en anden seksuel tilbøjelighed i det partnerskab? Hvordan kan det påvirke barnet? Bliver det også undersøgt ordentligt? Der er mange ting, som vi skal tænke på i forhold til barnets tarv, synes jeg.

Det er rigtigt, at homoseksuelle oplever en diskrimination. Det er jeg ikke spor i tvivl om at de gør; og der er faktisk en anden tanke, der har været inde. Jeg skal ikke her postulere, at den kan være helt rigtig, men jeg har haft en tanke, der hedder: Når man nu ønsker det her, også fra homoseksuelle pars side, hvad er det så, man ønsker? Man ønsker selvfølgelig at få et barn. Man ønsker at blive forældre. Men ønsker man ikke også det næste, som afføder det her, hvis denne her lovgivning bliver vedtaget, nemlig at nu er vi endnu mere accepteret og anerkendt?

Man kunne jo godt regne med, at det ønske også ligger der. Og her skal vi igen ind og snakke om vægtskålen. Hvad er det for et ønske, der er højest? Hvad er det, vi vil med det her?

Desværre er der ikke mere tid til at svare de andre, så jeg må jo regne med, at de stiller spørgsmålene igen.

Kl. 18.40

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg tror, fru Irene Simonsen er fuldstændig klar over, at forskellen mellem at have et liv med børn og have et liv uden børn er en meget, meget stor forskel. Man kunne godt forestille sig, at homoseksuelle, der ønsker at adoptere et barn, simpelt hen bare gerne vil have det liv med børn omkring sig. Har fru Irene Simonsen overvejet det?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Irene Simonsen sagde, at det jo kunne være, at når homoseksuelle kæmper for at få ret til at adoptere, så er det også, fordi de ønsker at blive anerkendt. Det tror jeg da ikke der er nogen tvivl om, men det er der vel heller ikke noget galt i. Det er da sådan set meget prisværdigt, synes jeg, at man kæmper for, at vi ikke i samfundet skal have de fordomme omkring homoseksuelle, for der er da allerede i dag mange børn, der lever i homoseksuelle familier. Det kan være, at det er en, der har været gift, altså har været

i et heteroseksuelt forhold først og har et barn derfra; eller der kan være andre grunde til, at man har et barn i forholdet.

Det er da vigtigt, at vi får fjernet de fordomme, der er, så de børn ikke bliver mobbet. En af de måder, vi kan være med til at fjerne de fordomme på, er da bl.a. ved, at vi fjerner den diskrimination, der er i lovgivningen i dag i forhold til adoption.

Har fru Irene Simonsen overvejet, at det kunne have den effekt, at der var færre børn, der blev mobbet?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Mit spørgsmål gik i al sin enkelhed ud på, at jeg gerne ville vide, om Venstres folketingsgruppe var enig i det synspunkt, som fru Irene Simonsen fremførte. Så det mener jeg man meget hurtigt kan svare på.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jamen så vil jeg skynde mig at svare fru Elisabeth Arnold. I Venstres gruppe er der ikke fuld enighed, og vi vil stemme efter vores forskellige overbevisninger, og det vil vise sig hen ad vejen, hvordan stemmetallet er. Min formodning er, at der er en overvægt af folk, der stemmer imod. Måske endda en temmelig stor overvægt.

Så taler vi om, hvad det er for incitament, der gør, at homoseksuelle gerne vil adoptere. Det er jo sådan med os mennesker – jeg er ret sikker på, at det ved både fru Line Barfod og fru Anne Baastrup alt om; de er jo kvinder, der har en god indsigt også i mennesker; og i, hvordan vi arbejder inde i vores hoveder – at vi godt umiddelbart kan ønske at være forældre. Det forstår jeg, og jeg forstår det ikke mindst som mor. Jeg ville nemlig undvære at være mor, for det er den bedste oplevelse, man kan have i sit liv, det kan jeg kun bekræfte. Så jeg har fuld forståelse for det. Men jeg vil stadig væk sige, at der er tilfælde, og det siger fru Line Barfod jo også, hvor hensigten er: Vi vil også gerne respektteres og accepteres mere.

Det er sådan nogle ting, der er. Når man går og vejer frem og tilbage, er det ikke altid, man selv – det ved medlemmerne udmærket godt, det ved vi godt alle sammen – er klar over, hvor vægten ligger. Hvad er det egentlig, der fylder mest?

Jeg er ret sikker på, at masser og langt størstedelen af de homoseksuelle par virkelig ønsker

sig et barn, når de kigger sig omkring i deres omgivelser, hvor der er børnefamilier. Så jeg har fuld forståelse for deres ønske. Det kan jeg sagtens forstå. Men vi kan ikke helt undslå os, at den anden del, altså også den med ønsket om respekt og accept, spiller en rolle.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Såvel ministeren som Venstres ordfører siger, at vi vil gøre det på denne her måde, for det er det, der bedst varetager barnets tarv.

Så vil jeg gerne spørge, om det slet ikke bringer Venstres ordfører i tvivl, at man i den svenske rapport konkluderer, at børn i homoseksuelle familier udvikler sig socialt – med ti streger under socialt – og psykisk på samme måde som andre børn. Bringet det slet ikke Venstres ordfører i tvivl om, hvorvidt man måske skulle stemme for de her forslag?

Kl. 18.45

Man kan kigge på England, som jeg ellers opfatter som måske det mest stive og mest konservative land på det her område, et land, hvor det stadig kan være en skandalehistorie, at et medlem af parlamentet er homoseksuel. Sådan et land vedtager en lovgivning med den argumentation, at vi på baggrund af undersøgelserne må erkende, at den eneste årsag til, at homoseksuelle ikke kan adoptere, er vores fordomme. Der er nemlig ikke ét sagligt argument for, at børnenes tarv ikke er varetaget af homoseksuelle forældre.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg vil sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at jeg har kendskab til den svenske rapport. Nu er situationen en lidt anden her, for vi har også børn i Danmark, som af forskellige familiemæssige relationer har homoseksuelle par som forældre. Men de har også en anden biologisk forælder ved siden af. Så de har flere at identificere sig med. Der kan være en biologisk mor eller en biologisk far et andet sted, så det vil sige, at det er nogle helt andre relationer.

Det samme vil faktisk også være gældende i Sverige. Her taler vi heller ikke om en undersøgelse, der går på en masse børn, der er kommet som adoptivbørn fra et fremmed land, og som i øvrigt, som jeg har sagt før i min ordførertale, i forvejen for en dels vedkommende har nogle identitetsproblemer. Det synes jeg er væsentligt

at lytte til. Hvis de så skal have yderligere, bliver det endnu værre for dem.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil gerne spørge Venstres ordfører, hvordan hun med så stor sikkerhed kan sige, at børnene har en biologisk forælder. Det behøver overhovedet ikke at være tilfældet hverken for de svenske børn eller for de danske børn, for hvis en homoseksuel har adopteret sin partners biologiske barn, og partneren afgår ved døden, så vil vedkommende fortsat have forældremyndigheden også med sin kommende partner. Så man kan overhovedet ikke med sikkerhed vide, om der faktisk er en biologisk forælder til stede. Ikke desto mindre er det jo rigtigt, at man med sikkerhed kan fastslå, at såfremt det er et barn udefra, har det i hvert fald ikke en biologisk forælder tæt ved.

Man skal også tage diskussionen om det med identitetsproblemer meget alvorligt. Det er en diskussion, som jeg bl.a. har haft med formanden for en af adoptivbørnenes foreninger, som siger, at deres forening, som havde et seminar om emnet, simpelt hen delte sig i to. Den ene lejr var af din opfattelse, den anden lejr var af den opfattelse, at netop det, at forældrene er homoseksuelle, gør, at de har større forståelse for det at leve som en minoritet i et samfund som det danske.

Det ville jo være så nemt, hvis adoptivbørnene kunne vise vejen frem. Men det er desværre sådan, at adoptivbørnene ligesom medlemmerne her i Folketingssalen deler sig i to grupper og dermed ikke kan vise vejen frem. Det er blot derfor, jeg vil spørge, om det måske ikke kunne vække til overvejelse i forhold til, at man måske selv skal tage stilling – og ikke på baggrund af nogle henvendelser fra enkeltpersoner.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg vil altså gerne gøre opmærksom på, at det ikke er i orden med direkte tiltale.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg synes, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil egentlig siger det ret tydeligt heroppe: Det her er ikke enkelt. Det er ikke bare entydigt. Der er mange vinkler i de her spørgsmål, rigtig mange vinkler. Men jeg vil gerne understrege igen: Den vigtigste vinkel for mig er barnets tarv, og som politiker føler jeg et ansvar her. Og er jeg det

mindste i tvivl, og kan der drages den mindste tvivl om barnets tarv, så skal jeg tage det til efterretning, og det gør jeg.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Line Barfod for en tredje kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg tror, fru Irene Simonsen deler med alle os andre, at vi også er meget optaget af barnets tarv. Udgangspunktet er at se på, hvad der er bedst for børnene. Men det, vi når frem til, er et forskelligt resultat. Fordi for nogle af os er det vigtigt, at de børn, som af en eller anden grund ikke kan være hos deres biologiske forældre, kan komme til nogle forældre, der kan tage sig godt og kærligt af dem. Det er der indtil nu ikke nogen der har bestridt at homoseksuelle forældre kan være nøjagtig lige så gode til.

Kl. 18.50

Det andet er så de mange børn, der er i homoseksuelle familier. Hvis man bliver ved med at sige, at det er dårligt for dem at være i homoseksuelle familier, er det jo ikke noget under, hvis de fortsat bliver udsat for mobning.

Derfor vil jeg endnu en gang – for tredje gang nu – spørge fru Irene Simonsen, om ikke man kunne forestille sig, at man kunne være med til at sikre, at færre børn bliver mobbet, hvis vi her fra Folketinget siger, at vi mener, man kan have det nøjagtig lige så godt, når man er barn i en homoseksuel familie, som når man er barn i en heteroseksuel familie eller i en storfamilie eller hos en enlig, eller hvilke andre familieformer der nu findes.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil for en tredje kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes stadig væk, jeg mangler den saglige begrundelse – og det gjorde de også i England, da de vedtog loven – for, at der skulle være tvivl om, om barnets tarv er varetaget.

Jeg kan forstå, at der er kommet nogle e-mail-henvendelser. Normalt ville jeg ikke lægge det til grund for min stillingtagen til lovgivning i Folketinget, at der er kommet nogle e-mail-henvendelser om et lovforslag. Det, jeg ville lægge til grund, var, hvis der lå en undersøgelse, eller

hvis man kunne tale om, at der var et bredt udsnit af befolkningen osv., osv.

Jeg synes ikke, man kan lægge til grund, at der har været henvendelser fra adoptivbørn. Det kan jo være en række enkeltpersoner, der i øvrigt er medlemmer af Venstre og derfor er farvede ad den vej.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg kan starte med fru Pernille Rosenkrantz-Theil, som siger, at der ikke er fremkommet væsentlige argumenter, og så vil jeg gerne spørge: Hvad er barnets tarv? For mig er det et væsentligt argument, og det er det, der har været tungen på vægtskålen her.

Til fru Line Barfod vil jeg gerne lige kommentere det her med mobning, for det har jeg vist ikke nået endnu, og det vil jeg gerne sørge for. Der kan være meget rigtigt i – og det har også været med inde i mine overvejelser – at sige: Kan vi være med til at påvirke, at det her holder op? Men samtidig melder der sig også spørgsmålet: Hvor mange børn skal lide, før det holder op? Hvor mange børn skal udsættes for mobning, før hele billedet er vendt?

Ud over hvad jeg har læst i rapporter, er det jo også noget med, at man en gang imellem, når man er politiker, sådan lige skal gå ud og mærke, hvor vinden blæser hen, og når jeg mærker den vind, der blæser, er den meget forskellig, afhængigt af, hvor i landet og i hvilken del af samfundet vi befinder os.

Vi kan jo heller ikke herfra sige, at hvis det her skal være muligt, så skal de altså bosætte sig lige præcis i det her område, for det er faktisk det eneste sted, vi kan være sikre på, at et barn vil blive udsat for mindst mulig mobning. Det kan vi ikke. Det er ikke muligt.

Derfor siger jeg, at det her ikke er modent nu. Vi er ikke klar til det endnu, for barnets tarv spiller den største rolle her, og det er det vigtigste.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det fru Lissa Mathiasen som ordfører.

Lissa Mathiasen (S):

Som det fremgår, indeholder de fire forslag, der er stillet, tre hovedspørgsmål: Spørgsmålet om, hvorvidt registrerede partnere skal have mulighed for at adoptere såvel danske som udenlandske børn, spørgsmålet om, hvorvidt registrerede partnere skal have mulighed for at blive pleje-

forældre, og som det sidste: om registrerede partnere skal have mulighed for med det samme at adoptere stedbørn fra fødslen.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at for os i Socialdemokratiet vil det være helt afgørende, at udgangspunktet for en adoption er, om det er til fordel for barnet. Derfor er vi også meget enige i, at forudsætningen for en adoption skal være at give barnet den fornødne omsorg, sikre opvækst, kærlige, trygge rammer, kunne tackle den følelsesmæssige usikkerhed, som det at være adopteret i sig selv godt kan skabe – som det også har været diskuteret her – samt at kunne udfylde forælderrollen og give barnet et stabilt hjem.

Det er afgørende, fundamentale ting for os. Det er de forudsætninger, der i dag overordnet ligger til grund for at kunne blive godkendt som adoptant. Der ligger også i dag en række mere generelle godkendelseskrav, som skal være opfyldt, før det er muligt at adoptere et barn.

Kl. 18.55

Det betyder altså også, at vi i dag stiller de samme krav, krav, som vi netop her har reflekteret i forhold til, krav til godkendelse, uanset om man er enlig eller man er et gift par, og det er vi meget enige i at man skal holde fast i. Det skal være et ensartet regelsæt, der ligger til grund.

Det, forslagene lægger op til, er så at acceptere at give velordnede registrerede parforhold en mulighed for på lige fod at gå ind og adoptere. Og det lille skridt – for det betragter vi faktisk som værende et lille skridt – støtter Socialdemokraterne under forudsætning af, at betingelserne for godkendelse er ens, uanset om man er par eller man er enlig, og under forudsætning af, at der, som forslagsstillerne også lægger op til, foreligger en bilateral aftale mellem det pågældende donorland og adoptionsmyndighederne i Danmark om adoption til registrerede par.

Det, vi ønsker med det her, er altså at præcisere, at vi ønsker lighed for loven, vi ønsker ens muligheder, og vi ønsker at slå fast, at det skal være med et ens godkendelsesgrundlag.

Storbritannien og Sverige har for nylig taget et lignende skridt, og hvad der måske er nok så interessant, er, at man i Sverige forud for vedtagelsen af loven har fået foretaget en meget omfattende undersøgelse via det svenske justitsministerium. Vi har ikke gennemført tilsvarende undersøgelser her i Danmark, men jeg mener godt, man med rimelighed kan tillade sig at sige, at vi kan sammenligne den viden, vi kan bruge de undersøgelser, som de rent faktisk har

fået foretaget i Sverige. Det er den eneste undersøgelse, vi har af mere videnskabelig karakter. Alt andet er noget, vi hver især kan have af følelsesmæssig, fornemmelsesmæssig karakter, men her har vi rent faktisk en viden, som vi kan tillade os at bruge, fordi Danmark og Sverige i så mange henseender ligner hinanden.

Sverige og Storbritannien har også vist vejen ved med deres beslutning med hensyn til fremmedbarnsadoption faktisk at inddrage bilaterale aftaler. Og man må sige, at den svenske rapport meget grundigt har behandlet de mange andre spørgsmål, der kan stilles i forhold til, om man kan sikre barnets tarv. Der ligger en meget klar hilsen: Ja, man mener, det her tilgodeser barnets tarv og med en meget klar anbefaling til følge. Derfor finder vi det forsvarligt også fra Socialdemokraternes side at tage det her lille skridt.

Tilsvarende lægges der op til at skabe den samme ligestilling i godkendelsen som plejeforældre. Det er vi også enige i, men for os at se er der et par spørgsmål, som det kunne være godt at få afklaret. For det første: Hvad er det for nogle rettigheder, man har som forældre til et frivilligt anbragt barn? Hvilke rettigheder og hvilket retsgrundlag i forhold til en frivillig anbringelse? Får forældrene her muligheden for og rettigheden til at sige fra, hvis det er det, de måtte ønske? Og hvad med forældres retsstilling ved en tvangsfjernelse? De spørgsmål er nogle, vi synes det kunne være godt at få afklaret, og jeg tror egentlig, det vil være rigtigt af os at gøre det.

Jeg håber også, at man fra forslagsstillerne side er enig i, at tiden skal bruges til at finde ud af det her, for sådan nogle tvivlsspørgsmål skal vi ikke lade stå. Det er tvivlsspørgsmål, som kan være med til at give en forkert opfattelse af, hvad det egentlig er, det her går ud på. Så lad os se at få det afklaret.

Det tredje forslag går på at acceptere stedbørnsadoption fra fødslen, og det er vi også principielt enige i netop set ud fra ønsket om at sikre et barn bedst muligt. For som forslagsstillerne fremhæver, er der en usikkerhed for barnet, såfremt f.eks. barnets biologiske mor afgår ved døden i relation til fødslen eller inden for de første 3 måneder.

Kl. 19.00

Ved en adoption indtræder netop samme retsforhold mellem adoptant og adoptivbarn som mellem forældre og deres ægtebarn, og barnet og dets livsarvinger arver og arves af adoptanten og dennes slægt, som om adoptivbarnet var adoptantens biologiske barn. Det betyder

samtidig også, at retsforholdet mellem adoptivbarnet og dets virkelige slægt bortfalder. Såfremt en ægtefælle adopterer sin ægtefælles barn eller adoptivbarn, får barnet i forhold til ægtefællerne samme retsstilling, som om det var deres fælles barn.

Når jeg nævner det her, er det, fordi det lyder ligetil og det lyder fornuftigt, men jeg er også nødt til at sige, at her er der altså nogle ting i forslaget, som giver anledning til problemer. Jeg tror, at forslagsstillerne har glemt at tage højde for de sammenhæng, det bl.a. giver i forhold til børneloven. Det er jeg nødt til at sige. Jeg har ikke svaret på, hvordan vi kan løse dem, men lad os prøve at se på det.

Det tog faktisk meget tid og var en anelse besværligt at få sikret, at man som mand har mulighed for at få fastslået et faderskab til et barn, og det har vi jo ikke ønske om skal fjernes igen.

Vi har også et meget stort ønske om, at et barn – hvis det er muligt – skal kunne fastholde sin ret til at få kendskab til sit biologiske ophav.

Jeg tror altså, at der netop vedrørende det her forslag er behov for at få bearbejdet og få gennemtænkt det meget grundigt for ikke at skabe nye utilsigtede virkninger, og det både håber og tror jeg også at forslagsstillerne er enige med mig i.

Lad mig sammenfatte Socialdemokraternes holdning: Med undtagelse af nogle få i vores gruppe er vi enige i intentionerne, vi er enige i det, der er lagt frem her, men der er på visse områder behov for, at vi kigger lidt grundigere på det, får sikret nogle ting lidt bedre, retsgrundlaget, virkningerne deraf, m.v., men lad mig sige det helt klart: Vi går positivt ind i udvalgsarbejdet og håber, vi kan finde løsningerne for de små tvister, der måtte være.

Jeg har også et håb om, at vi, hvad jeg synes ville være flot, som land kunne sige, at vi på det her område er en anelse foregangsland – det er vi ikke nu – men at vi i hvert fald her ville kunne få skabt lighed for loven; det ville være flot.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Flere ordførere har tidligere i debatten – og nu også fru Lissa Mathiasen – henvist til især Sverige og også den undersøgelse, der er blevet foretaget i Sverige, som lagdes til grund for det svenske parlaments stillingtagen til spørgsmålet om registrerede partnere, der ønskede adoption.

Jeg synes, at det i den sammenhæng er værd at erindre sig, at den undersøgelse, der blev

foretaget, og det arbejde, der blev gjort i den pågældende parlamentariske komité i øvrigt, var under meget stærk beskyldning fra forskellige organisationers side. Det var faktisk langt de fleste børneorganisationer i Sverige, som samlet set gik imod det, som den parlamentariske komité endte op med at anbefale, nemlig at registrerede partnere skulle kunne adoptere, og de gjorde det bl.a. med henvisning til, at de fandt, at den undersøgelse, der var foretaget i Sverige, ikke var solid nok, bl.a. fordi de deltagere, der blev brugt i undersøgelsen, selv havde henvendt sig for at deltage i undersøgelsen.

Jeg vil bare spørge, nu da fru Lissa Mathiasen lægger så stor vægt på den svenske undersøgelse, om det dog ikke er et lidt skrøbeligt grundlag, når man ser på hele beslutningsprocessen i Sverige, at hælde sit hoved lige præcis til den?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg vil godt i fortsættelse af hr. Jann Sjursen også beskæftige mig lidt med den svenske undersøgelse og selvfølgelig rette spørgsmålet til Socialdemokratiets ordfører, men der er jo også andre, der har været inde på det, og det er helt naturligt, for det er vist den eneste undersøgelse, og den er også citeret i to af forslagene.

Men der står jo også i et af forslagene, som vi behandler her, hvor man citerer direkte fra undersøgelsen, at det i et antal tilfælde har givet anledning til kriser og konflikter for disse børn, der nu er vokset op. Og nu læser jeg direkte, idet jeg prøver at oversætte det svenske til dansk: For en del børn i disse tilfælde kan det i visse dele af opvæksten betyde, at der opstår konflikter, som er relateret til forældrenes homoseksuelle orientering. Det handler først og fremmest om ting, der sker i de tidlige teenageår, hvor man kan opleve forældrenes homoseksuelle orientering problematisk set i relation til kammeratgrupper og til andre jævnaldrende.

Det står altså direkte, at det altså giver kriser og konflikter i visse tilfælde. Hvorfor siger man ikke noget om dét?

Kl. 19.05

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Vi kunne jo sådan set bruge meget tid på at stå og læse op af, hvilket afsnit vi nu synes, vi har lyst til at læse op af fra den undersøgelse. Jeg vil kun sige det på den måde: Jeg tror desværre, at mange af de børn, der oplever at blive adopte-

ret, også oplever nogle kriser. De oplever nogle identitetskriser, som er barske.

Afgørende for de børn er at have en stabil familie omkring sig, som er i stand til at hjælpe dem, beskytte dem og støtte dem. Det er faktisk det, der er udgangspunktet, og derfor har jeg gjort så meget ud af fra starten at lægge vægt på, at den godkendelsesprocedure, vi generelt bruger herhjemme, ikke skal ændres.

Så vil jeg godt sige, at jeg egentlig synes, det er lidt sølle, hvis vi står her og spørger om, hvad det dog er for et grundlag, man har brugt i Sverige, hvad det dog er for et grundlag, man har brugt i Storbritannien, at man egentlig har nedvurderet det så meget.

Jeg har tillid til det, og jeg vil sige, at det, der er afgørende, og som jeg fortsat har tillid til, er, at godkendelsesgrundlaget er i orden. Så tror jeg faktisk, man har givet de børn den allerbedste forudsætning for at få en ordentlig opvækst, og det støtter vi fra Socialdemokratiets side.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg vil godt sige, at jeg sådan set ikke synes, der er nogen anledning til at prøve at nedgøre specielt det svenske beslutningsgrundlag, men når flere ordførere her i debatten, herunder fru Lissa Mathiasen, nærmest tillægger det svenske beslutningsgrundlag autoritativ gyldighed til forsvaret for det beslutningsforslag, vi nu her behandler i dag, så må det dog være tilladt at prøve at udbrede det beslutningsgrundlag og gøre rede for, at en lang række organisationer har kritiseret det beslutningsgrundlag på det kraftigste: Den svenske psykologforening, socialstyrelse, børneombudsmand og mange flere, som i virkeligheden repræsenterer børns interesser i denne her sag, det, som fru Lissa Mathiasen indledte sit ordførerindlæg med.

Dem, der støtter sig til undersøgelsen og forsvaret den, ja, det er de organisationer, der tager udgangspunkt i ønsket om lighed for loven, om homoseksuelles ønske om ligestilling. Derfor må det dog være tilladt og mane til eftertanke, når fru Lissa Mathiasen udtrykkeligt i sit ordførerindlæg sagde, »vi tager udgangspunkt i barnets interesse«, at se på, hvad beslutningsgrundlaget var i Sverige, ikke fordi jeg sådan set vil polemisere mod det, men fordi fru Lissa Mathiasen selv i sit ordførerindlæg brugte det med autoritativ betydning.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Fru Lissa Mathiasen udtrykker sig på en måde, så jeg må undre mig lidt og er nødt til at stille fru Lissa Mathiasen det spørgsmål, om fru Lissa Mathiasen virkelig tror på, at vi – og dermed også Venstre og jeg som ordfører – overhovedet ikke vil lytte til de undersøgelser, som både Sverige og England har lagt til grund for deres beslutningsforslag, om fru Lissa Mathiasen ikke har forstået, at der er lyttet til det, men at der har været en vægtskål, som tingene har skullet vejes på.

Der har man valgt i Sverige og i England at veje anderledes og se tingene fra en anden vinkel, end jeg og vi fra Venstre gør, nemlig at stille barnets tarv i forhold til omgivelserne anderledes.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Der er da ingen tvivl om i en diskussion om nogle beslutninger som disse her, at det i den grad er noget, der taler til den enkeltes følelser, og at det nemt bliver en følelsesladet sag.

Men omvendt vil jeg sige, at det vel er meget naturligt. Vi er forskellige partier, vi har forskellige holdninger, og jeg og vi fra Socialdemokraternes side har valgt at sige, at vi har lagt den undersøgelse til grund. Vi mener, det er rigtigt at gøre det. Vi har været enige i, at den beslutning skulle tages.

Kl. 19.10

Og der er vel ikke så meget at sige andet end: Ja, vi har også forskellige holdninger på andre punkter. Jeg skal ikke trætte på det her tidspunkt med at ridse dem alle sammen op, men jeg kunne godt finde nogle stykker.

Det eneste, jeg vil glæde mig over, er, at det som regel viser sig, at når der er gået nogle år, så var de beslutninger, vi rent faktisk tog, ikke så forkerte. Så har man efterfølgende også fra Venstres side været enig i dem.

Men vi respekterer altså, at der er andre, der har andre holdninger. Man kan sige som fru Irene Simonsen: Det her skal vejes på en vægtskål. Ja, og vi har valgt, at vejningen her er faldet ud til fordel for, at det er rimeligt, at det er rigtigt, også set i forhold til de her børn.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det hr. Per Dalgaard som ordfører.

Per Dalgaard (DF):

Dansk Folkeparti har en familierpolitik, hvor kernefamilien er i centrum. Denne kernefamilie består af en kvinde og en mand samt de børn, de måtte få sammen eller har bragt sammen. Denne model er udgangspunkt for, hvordan vi vil forholde os til de efterfølgende lovforslag og beslutningsforslag.

Jeg vil understrege, så det ikke kan misforstås, at Dansk Folkepartis politik er, at kernefamilien er et af de bærende elementer i den danske kristne kultur. Jeg vil kommentere det ene forslag efter det andet ud fra den tankegang.

L 91 foreslår, at homoseksuelle skal have retten til at adoptere børn på lige fod med almindelige familier. Forslagsstillerne skriver, at Danmark skal bevare førertrøjen også på dette felt. Det er jeg ikke enig i. Det er ikke vores opfattelse, at Danmark for enhver pris skal lægge sig forrest i alle sjove påfund, som sker ude i verden. Noget må man vel have lov til at have for sig selv og synes er det rigtige.

Jeg er lodret uenig i det synspunkt, at det er i barnets tarv, at homoseksuelle får lov til at adoptere. Et barn afspejler sig i sin familie og danner sin identitet ud fra familiens måde at leve og agere på i samfundet. Det er efter min mening ikke at gøre børnene nogen tjeneste at lade dem vokse op i et homoseksuelt parforhold. De vil i deres opvækst og i samvær med kammerater komme ud for konflikter, som vi f.eks. for nylig hørte i forbindelse med et indlæg herfra, når det er et homoseksuelt tilslut, de er vokset op i, eller et homoseksuelt miljø.

Efter vores mening bør der om muligt være et mandligt element i et sådant opvækstforhold. Dansk Folkeparti kan ikke støtte dette forslag.

Omkring L 93 vil jeg sige, at Dansk Folkeparti igen ikke ønsker at gøre alle specialiteter i samlivet mellem mennesker til det almindelige. Vi ønsker ikke, som der står i lovforslaget, mangfoldighed i familierne. Begrebet mangfoldighed er sådan et af de her nye mantraer, som nogle partier bruger i et forsøg på at få alle specialiteter til at glide ubesværet ned, og den køber jeg simpelt hen ikke.

Som omtalt ved tidligere behandling omkring L 91 værner Dansk Folkeparti om den traditionelle kernefamilie, og den vil vi ikke lave om på ved at iklæde os en eller anden fiktiv førertrøje.

Ligeledes kan man argumentere for, at hvis en adoption af udenlandske børn tillades registrerede par, så kan det meget vel give problemer for de andre forældre, de almindelige

mand-kvinde-forældre, som ønsker at adoptere børn fra udlandet, i og med at en hel del af de børn, der bliver adopteret fra udlandet, jo kommer fra katolske lande, hvor registrerede parforhold ikke er lovlige.

Det kan ikke andet end medføre problemer, som det også har været antydnet i tidligere indlæg, selv om man måske i nogle undersøgelser fra de pågældende lande har sagt, at det gør det ikke. Jeg tror på, at det vil give problemer for almindelige forældre, hvis vi vedtager en sådan lov.

Ligeledes i forbindelse med den svenske undersøgelse, der flere gange refereres til heroppefra, viser det sig jo også, at der i hvert fald i nogle tilfælde kan være problemer for børn, specielt i teenagealderen, når de vokser op i et homoseksuelt parforhold. Derfor kan vi heller ikke støtte L 93.

Kl. 19.15

Omkring L 119 vil jeg kun sige, at det forslag lægger op til, at den anden part i et registreret partnerforhold, et homoseksuelt forhold, skal kunne adoptere partnerens barn ved fødslen. Her bevæger vi os så igen ind på et område, hvor det traditionelle familiemønster, som Dansk Folkeparti går ind for, undergraves, og det hverken kan eller vil vi være med til. De problemer, der måtte opstå i arvemæssig henseende, hvis det er sådan nogle, man har, må man jo kunne løse ved at oprette nogle specielle testamenter. Vi kan ikke støtte L 119.

B 65 får den sidste kommentar, og her bevæger vi os også igen ind på den problematik med hensyn til adoption fra andre lande. Jeg tror bestemt, at hvis vi gennemfører det forslag, så vil det give problemer for adoptioner fra lande, vi normalt får børn fra. Som jeg tidligere har omtalt i debatten her i dag, er Dansk Folkepartis opfattelse, at det vil skade adoptionen for almindeligt mand-kvinde-forhold, hvis vi vedtager en sådan lov, i og med at jeg tror, at de lande, vi normalt adopterer børn fra, vil vende sig imod adoption til Danmark. Så af den grund vil vi også sige nej til B 65.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Ja, jeg er jo selvfølgelig interesseret i at høre, om Dansk Folkepartis folketingsgruppe er enig i den indstilling, som hr. Per Dalgaard kom med her. Og så vil jeg gerne lige spørge, om det var en fortalelse, da hr. Per Dalgaard før sagde, at man ønskede, der skulle være et maskulint eller

et mandligt element i den slags familier. Betyder det så, at man er villig til at se på adoption til mandlige homoseksuelle, men ikke til kvindelige homoseksuelle?

(Kort bemærkning):

Per Dalggaard (DF):

Sagde jeg et mandligt og et maskulint? Det må have været en fortalelse. Jeg mener selvfølgelig et mandligt og kvindeligt element – det er det, jeg mener.

Med hensyn til, hvorvidt Dansk Folkepartis gruppe stemmer som én gruppe eller ej, så har vi det på samme måde som Venstre, at det vil tiden vise, men hvis der er specielle forhold i forbindelse med nogle af Dansk Folkepartis medlemmer, at de ønsker at stemme anderledes end det, hovedparten af gruppen vedtager eller stemmer, så er det også i orden.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Jeg vil starte med det måske mindst interessante, i hvert fald det mindst kontroversielle, og så gemme de sidste to tredjedele af min ordførertale til det, der naturligt optager de fleste, og som de fleste af forslagene også drejer sig om.

Så jeg vil starte med Enhedslistens forslag, L 119, som jo lægger op til, at en registreret partner skal kunne adoptere sin partners barn, straks efter at barnet er født. Den konservative folketingsgruppe kan ikke støtte forslaget faktisk af nøjagtig de samme grunde, som, jeg tror for 1½ times tid siden, justitsministeren fremførte.

Lad mig nævne de tre vigtigste årsager til, at vi ikke føler, det er en god idé. For det første er den nugældende hovedregel jo, at adoption tidligst kan finde sted 3 måneder efter, at barnet er født. Det giver så forældrene en mulighed for at træffe en eventuel beslutning om adoption på et rimelig velovervejet grundlag, og sådan synes jeg fortsat det bør være.

For det andet er det sådan, at adoption i hvert fald som den absolutte hovedregel først bør gennemføres, når det er fastslået, hvem der er far til barnet. Dette simpelt hen for at barnets far får en mulighed for at udtale sig om adoption eller ej.

Så er der selvfølgelig de tilfælde, hvor det ikke er oplyst eller ikke kan oplyses, hvem der er far til barnet, og her er den gældende regel, at stedbarnsadoption som udgangspunkt ikke bør gennemføres, før ½ år efter barnets fødsel. Årsa-

gen er den naturlige, at en mand, som har haft et forhold til moderen omkring det tidspunkt, hvor hun blev gravid, jo har en lovfæstet ret til at få afprøvet, om han er far til barnet, dette dog under forudsætning af, at han selv anmoder om det, inden barnet er ½ år gammelt. Og hvis man tænkte sig, at man gav en tilladelse til adoption straks ved fødslen, ja, så var retten til faderen fuldstændig illusorisk, for så var adoptionen sket.

Jeg fremhæver det her lidt som far, fordi Venstres ordfører, fru Irene Simonsen, jo for en halv times tid siden sagde, at den bedste oplevelse, man overhovedet kunne have her i livet, var at være mor. Så vil jeg godt sige, at man kan have en oplevelse, der er lige så god, og det er at være far. Så derfor fremhæver jeg også denne ret her.

Kl. 19.20

Så til den tredje og sidste grund til at afvise forslaget fra Enhedslisten. Det er, at jeg selvfølgelig har fuld forståelse for, at mennesker, der lever sammen, kan have det ønske og selvfølgelig normalt vil have det ønske at sikre barnet og hinanden i det tilfælde, at moderen til barnet dør. Men her er der jo allerede i den eksisterende lovgivning en mulighed for at dispensere fra den hovedregel, der er med de 3 måneder. Så det kan altså lade sig gøre, hvis der er særlige årsager.

Så vender jeg mig til de tre øvrige forslag, og dem kan den konservative folketingsgruppe heller ikke støtte. Det er lovforslag nr. L 91 fra Enhedslisten, det er lovforslag nr. L 93 fra SF, og det er beslutningsforslag nr. B 65 fra De Radikale. Alle tre har jo som hovedindhold, at homoseksuelle, som lever i et registreret partnerskab, skal ligestilles med mand og kvinde i et ægteskab, når det drejer sig om at adoptere børn.

Det er vi imod, og det er der én klar årsag til. Det er nemlig sådan efter konservativ opfattelse, at ved alle problemstillinger, der omfatter børn, er der først og fremmest ét standpunkt, der virkelig tæller, og det må være hensynet til barnets tarv.

Når vi taler om adoption, er der jo typisk to parter. Der er barnet, der skal adopteres, og der er de to voksne, som skal adoptere barnet, og i den sammenhæng vil barnet jo altid være den svageste part. Det må derfor være samfundets opgave at hjælpe barnet bedst muligt, det vil sige at give barnet de optimale muligheder i den familie, som det nu skal være en del af.

Meget ofte er det sådan, at et barn, som skal adopteres – og det er sådan set lige meget, om det er et dansk eller et udenlandsk barn – har haft en stærkt belastet opvækst. Barnet har måske været præget af svigt og afsavn, først og fremmest følelsesmæssige afsavn, men også ofte materielle afsavn.

Derfor bør det efter min og De Konservatives opfattelse være sådan, at dette barn, som skal adopteres, har et krav på at blive placeret i en familie, som kan give det en så god og en så tryk opvækst som overhovedet muligt. Det tror jeg i og for sig vi alle er enige om. Spørgsmålet er, hvem der så kan gøre det.

Men dette betyder igen, at det ideelle er, at de to forældre er kærlige, modne, ærlige mennesker, og det er de fleste mennesker jo også uanset køn og uanset seksualitet. Men det betyder også, at det ideelle forældrepar består af såvel en far som en mor.

Det er vigtigt at slå fast, at når et barn bliver adopteret, er det jo ikke noget, man først og fremmest gør for at løse barnløse pars eller homoseksuelle pars familieproblemer. Det er ikke hovedårsagen. Hovedårsagen til adoptionen er først og fremmest at hjælpe et forældreløst barn til at få et så godt hjem som overhovedet muligt. Det er altså barnet, der skal være i centrum. Sagt lidt firkantet, men efter min mening rigtigt: Ethvert barn har ret til en familie, men enhver familie har ikke ret til et barn.

Dette helt grundlæggende og meget fundamentale forhold synes jeg at enkelte homoseksuelle tilsyneladende ikke helt forstår. I hvert fald må det konstateres, at debatten, som jeg har hørt den, også før vi er gået i gang i salen her, først og fremmest har drejet sig om ligestilling, om homoseksuelle pars ret til at adoptere eller eventuelle ret til at adoptere frem for adoptivbarnets ønske om at få et så optimalt forældrepar som overhovedet muligt.

Jeg mener, at for mange partier og for mange homoseksuelle ikke udviser den fornødne og selvfølgelige respekt over for børn, der skal adopteres. Børn er jo ikke en vare eller et handelsobjekt, som man har krav på for selv at få en endnu bedre tilværelse, og det gælder, uanset om man er heteroseksuel eller homoseksuel. Det er hensynet til barnet.

Jeg synes derfor, at homoseksuelle par modent og selvfølgeligt bør acceptere de biologiske konsekvenser af deres seksualitet, konsekvenser, som betyder, at man ikke selv kan få børn, og derfor bør man heller ikke have et krav på at få

et barn »leveret« af samfundet, selv om det er det, man ønsker, og det er jeg ikke et sekund i tvivl om at der er mange, der ønsker. Og det ønske kan jeg godt igen som far forstå.

Det er vel også nogle af disse betragtninger, som jeg her har gjort, der gør, at alle de donerlande, vi i hvert fald kender svar fra, og hvor vi selv får udenlandske adoptivbørn fra, uden undtagelse afslår at bortadoptere til homoseksuelle ansøgere. Dette er vel, fordi disse lande naturligt føler sig forpligtet til at sørge bedst muligt for deres børn i den situation, hvor landet ikke selv kan give barnet de optimale vilkår.

Kl. 19.25

Så derfor vil jeg for at konkludere denne del af mit indlæg sige, at børn bør aldrig blive brugt som – igen i gåseøjne – murbrækkere i det naturlige og det rigtige arbejde, der skal gøres for at normalisere forholdene for homoseksuelle på flest mulige områder.

Husk, at de svage i den sammenhæng, vi her i dag diskuterer, er ikke de homoseksuelle, det er adoptivbørnene, og det er derfor, at det er deres vilkår, der skal sættes i centrum, og det er i hvert fald det, der har været udgangspunktet for vores stillingtagen.

Så lige til sidst til beslutningsforslag nr. B 65 fra De Radikale, for de har jo ud over forslaget om adoption også et forslag om, at homoseksuelle par skal kunne godkendes som plejeforældre. Og som det igen blev nævnt for nogen tid siden af justitsministeren – og hun er enig med den konservative folketingsgruppe og omvendt, og det er jo meget heldigt – så er dette beslutningsforslag efter vores mening overflødig, idet den eksisterende sociallovgivning jo ikke forhindrer homoseksuelle par i, at de kan blive godkendt som plejeforældre.

Når det nu er konstateret rent juridisk, at loven er sådan, vil jeg godt føje til, at de betragtninger, som jeg gjorde før med hensyn til, hvad der var det ideelle for et barn, nemlig at have to forældre, hvor en er af hvert køn, ja, så gælder den samme betragtning selvfølgelig for et plejebarn.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, det var en flot og velafbalanceret og meget gennearbejdet ordførertale, hr. Helge Adam Møller holdt.

Men jeg bliver alligevel nødt til at stille det spørgsmål, jeg har stillet til alle andre ordførere, eller næsten alle andre, ihukommende, at da vi

stemte om registreret partnerskab for snart 14 år siden, var der tre Konservative, der stemte for, og resten stemte imod, så vidt jeg husker. Jeg vil derfor gerne spørge hr. Helge Adam Møller, om den konservative folketingsgruppe er fuldstændig enig i afvisningen af alle de her forslag.

Den anden kommentar går ud på, at hr. Helge Adam Møller sagde meget smukt eller rammende, at alle børn har ret til en familie, men alle par har ikke nødvendigvis ret til et barn. Og det er fuldstændig rigtigt.

Men udtrykket krav blev også nævnt i hr. Helge Adam Møllers tale, og jeg mener faktisk ikke, det fremgår i hvert fald af vores beslutningsforslag, at homoseksuelle har krav på at få et barn, men at de har ret til at blive godkendt eller gå igennem en godkendelsesprocedure, så de kan blive bedømt, om de er egnede som forældre. Og der er en meget stor forskel på, om man har krav på at få et barn, eller om man har ret til at blive efterprøvet som egnede forældre.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Der er nok ikke den store tvivl om, at jeg ikke deler De Konservatives syn på familien. Det vilde nok også være en stor overraskelse i dette Ting.

Men når hr. Helge Adam Møller siger, at man skal tage konsekvensen af sin biologi, og vælger man at leve i et homoseksuelt forhold, så betyder det, at man ikke kan få børn, så vil jeg gerne spørge hr. Helge Adam Møller: Hvad så med den enlige forælder, der kan adoptere? Skal vedkommende, den enlige forælder, så ikke også tage konsekvensen af sin biologi, nemlig at man ikke kan få børn alene?

Skal det heteroseksuelle par, som ikke kan få børn på grund af – hvad ved jeg – at manden er steril, skal de så ikke også tage konsekvensen af deres biologi og erkende, at de ikke kan få børn, og dermed skal vi afskaffe kunstig befrugtning? Altså skal det være konsekvent? Er det sådan, at vi skal ind og afskaffe kunstig befrugtning? Er det sådan, at vi skal ind og afskaffe muligheden for adoption generelt? Er det det, hr. Helge Adam Møller argumenterer for?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Først til fru Elisabeth Arnold, der spørger, om den konservative folketingsgruppe er enig. Det ved jeg ikke hundrede procent, og det ved gruppen heller ikke selv. Der er et overvældende fler-

tal, som er enig i det, jeg har sagt. Der er en, måske to, som ikke har gjort deres stilling op endnu, og som først, når der er stillet spørgsmål og debatten har rullet og de har tænkt yderligere over det, vil afgøre, om de vil stemme som resten af gruppen eller stemme for eller undlade at stemme. En, måske to, men de ved det ikke selv endnu, og vi ved det ikke, men sådan er holdningen.

KL 19.30

Jeg synes for øvrigt – det vil jeg da godt sige – at det i virkeligheden er en dejlig debat, undskyld udtrykket. Det er en god debat. Lad mig sige det på den måde. Og det er godt, at der er så mange grupper, der i og for sig er lidt uenige, for det her er jo ikke noget, man kan slå op i et partiprogram. Ja, det kan man måske i enkelte partier.

Det er også lidt afhængigt af, hvor stort partiet er, det anerkender jeg. Men nu har vi jo altså hørt fra Socialdemokratiet, og vi har hørt fra Venstre, og vi har hørt fra De Konservative, og vi har hørt fra Dansk Folkeparti, altså de store partier.

Og det er jo, fordi det her er noget, hvor der dybest inde kan være en række argumenter den ene vej og den anden vej, nogle rationelle, men i sidste instans er det jo ligesom andre forskellige etiske spørgsmål, som vi vejer op mod hinanden, også på baggrund af vores egne erfaringer og vores egne børn, vores miljø, osv., osv. Derfor synes jeg, at det flot og godt, at der er de muligheder.

Så til fru Elisabeth Arnold om krav kontra ret. Det er rigtigt, at jeg sagde krav. Jeg erkender blankt, at det er en ret, man vil give, og at det ikke er et krav. Så der har fru Arnold helt ret.

Til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, der spørger, om man så altid skal tage konsekvensen af sin biologi, og om det så eksempelvis betyder, at man skal afskaffe kunstig befrugtning. Nej, det synes jeg bestemt ikke man skal gøre. Men der er vel en forskel, og det kommer måske også lidt an på ens egen religiøse overbevisning, men hvis man er kristen og har den opfattelse, at Gud har skabt en mand og kvinde, og der skal en mand og en kvinde til for at skabe nyt liv, ja, hvis man så vælger at være to mænd sammen eller to kvinder, så kan man altså ikke skabe nyt liv. Det kan man ikke i dyreverdenen, jo, så er vi nede på encellede dyr, men ellers kan man ikke, Det kan vi heller ikke som mennesker.

Det kan man synes er forkert, og at Vorherre ikke været dygtig nok, men jeg tror, at der er en

årsag til det. Og når jeg sagde det, så mener jeg, at på det område må man tage konsekvensen af sin biologi. To kvinder, der lever sammen, kan i hvert fald ikke få et barn med hinanden, og det kan to mænd heller ikke, i hvert fald ikke rent fysiologisk.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Ikke at jeg tror på Gud. Det tror jeg også ville være overraskende, hvis jeg gjorde det. Men lad mig gå ind på tankegangen.

Så er der vel også en grund til, at en mand er steril, så er der vel en grund til, at Gud har skabt en mand steril, så han ikke kan få et barn. Derfor må man vel gå ud fra, at der også er en årsag til, at manden ikke kan få et barn. Det kan godt være, at manden som begreb er skabt til at kunne få børn. Men den ene mand, der må være en årsag, der må være en grund til, at Gud har skabt verden på den måde, at nogle ikke kan få børn. Sådan plejer jeg i hvert fald at huske Kristeligt Folkeparti argumentere, hvis jeg ikke tager helt fejl.

De sidder godt nok og griner ad mig dernede. Men jeg synes, jeg normalt hører den slags argument fra de kanter, når vi diskuterer kunstig befrugtning.

Men ville de så ikke også skulle tage konsekvensen af, at Gud ikke har skabt dem til at få børn? Jeg forstår ikke konsekvensen i argumentationen. Det er det, der er mit problem. Og dér, hvor det leder mig hen, er, at det er samfundet, der vælger, at de homoseksuelle ikke skal kunne få børn, ligesom at det er samfundet, der vælger, at den mand, der er steril, alligevel skal kunne få børn. Vi har sat os ud over Gud. Vi leger allerede Gud, eksempelvis når vi går ind og giver kunstig befrugtning. Og på samme måde er det med det her.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Med nogen bæven bevæger jeg mig ind på den boldgade, som hr. Helge Adam Møller begyndte på, nemlig ved at sige, at det var et kristent synspunkt, at der skulle en mand og en kvinde til at få børn. Det er altså ikke helt dækkende, for det er faktisk noget, der er ret universelt biologisk.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Ja, jeg burde måske undlade at svare. Men jeg har jo selv rodet mig ind i det. Men det er svært, når man kun har ét minut. Og det er i virkelig-

heden nogle både spændende og filosofiske diskussioner. Men ud over det kan jeg igen bekræfte det, fru Elisabeth Arnold siger. Det var dog fantastisk så enige, De Radikale og De Konservative er i dag.

Men så til fru Rosenkrantz-Theil om altid at tage konsekvenserne af sin biologi, osv. Altså det, jeg i virkeligheden også har prøvet at sige, er det helt banale som f.eks. det, man oplever, hvis man er ude at besøge en børnehave – nu hopper jeg lidt væk fra kristendommen. Jeg har selv indtil for et års tid siden haft piger, der gik i børnehave, nu er de kommet op i 0. klasse, som det hedder, og 2. klasse.

KL 19.35

Jeg tror, de fleste børnehaver fungerer supergodt, men det er min klare opfattelse, at de, der fungerer allerbedst, er dem, hvor der både er mandlige og kvindelige pædagoger og ikke kun mandlige – dem er der vist ikke så mange af – eller kun kvindelige pædagoger. Det er også min opfattelse, at i folkeskolen og andre steder er det meget godt, når der er nogle af hvert køn. Det har ikke noget at gøre med, at kvinder eller mænd ikke alle sammen er kærlige og gode og rare, for det er de, også uanset seksuel orientering. Men det modspil, som to forskellige køn giver, er ganske vigtigt og i hvert fald det optimale. Det bedste er, at et barn får modspil fra både en mand og en kvinde, og det er altså lidt svært, hvis man bliver spurgt, hvordan man har det hjemme i familien, af sine små skoleveninder: Hvordan har I det hjemme hos jer, leger I nogen sinde far, mor og børn? Nej, nej, vi leger far, far og børn. Det er ikke lige så godt.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det kan godt være, at hr. Helge Adam Møllers erfaringer med børnehaver er nogle andre end mine. Det kan skyldes, at vi bor forskellige steder i landet, men det er altså virkeligheden i dagens Danmark, at der findes et utal af forskellige familietyper. Der er nogle enlige mødre, og der er nogle enlige fædre. Der er nogle familier, hvor der er to mødre, og der er nogle, hvor der er to fædre. Der er nogle, hvor der er en mor og en far, der er nogle, der bor i storfamilier, og der er nogle, der bor i kollektiver, osv. Der findes mange forskellige familietyper.

Problemet er, hvis vi her i Folketinget begynder at have den generelle opfattelse og udbrede den, som hr. Helge Adam Møller åbenbart gør, når han står her og siger, at de bedste familier er

dem, hvor der er en far og en mor og et eller flere børn, og de andre altså ikke er lige så gode. Hvad så med alle de børn, der bor i de familier? De fleste af de børn, der bor i de familier, er jo ikke adopteret. De er kommet på helt naturlig vis på forskellig måde, og er det så dårligere for dem?

At der skal være både kvindelige og mandlige pædagoger og kvindelige og mandlige skolelærere osv., er der jo ingen af os, der er uenige i. Men det er bare noget andet, end at vi fra statens side skal bestemme, at i familierne skal der altså være en far og en mor, for så får vi lidt af et problem med de mange forskellige slags familier, der findes i dag.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil for en tredje kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det er lidt i samme tråd, men jeg skal lige først huske at takke for, at vi hopper væk fra kristendommen og slipper for at diskutere den her i salen. Det burde også være for middelalderligt.

Skal staten sikre, at barnet har både en mor og en far? Det kan jeg forstå at hr. Helge Adam Møller står og argumenterer for heroppefra, men hvis man skal karikere det synspunkt bare en lillebitte smule, ville det altså betyde, at vi skulle afskaffe skilsmisser, og det ville vi nok synes var en lillebitte smule ekstremt. I hvert fald skulle vi tvinge begge forældre til med jævne mellemrum at have kontakt med barnet eller – hvis man skal karikere det yderligere – tvangs-gifte enker og enkemænd, fordi barnet har ret til både en mor og en far.

Sådan er verden bare ikke længere, og jeg tror heller ikke, at hr. Helge Adam Møller ville gå ind for de to ting. Men jeg synes ikke, det er nogen særlig konsekvent holdning, og jeg synes, det er meget nedvurderende over for de mange, mange, mange børn, der ikke vokser op med både en mor og en far, når man siger, at det er dét, der er bedst.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Ja, nu er det, blodet begynder at koge.

Jeg vil godt fastholde, at jeg mener, at det bedste, det optimale for et barn er at have både en far og en mor. Man kan godt synes, at det er en forældet og gammeldags holdning, men jeg

tror, jeg deler den med 95 pct. af alle danske forældre, også alle de enlige fædre og alle de enlige mødre. De bliver ikke skilt af hensyn til at give deres børn en bedre tilværelse. De bliver skilt på trods af, at de godt ved, at hvis de ellers kunne holde sammen, var det optimale, at børnene havde både en far og en mor. Det ligger dybt i et kæmpe flertal af den danske befolkning, og det gør det over hele verden.

Hvis man synes, det er en forbrydelse af have den holdning, er jeg en stor forbryder. Men den holdning deler jeg med rigtig mange, og den er selvfølgelig den optimale. Jeg ved, at der er masser af enlige fædre, at der er masser af enlige mødre, og at der er masser af børn, der slet ikke har en far og en mor eller har adoptivforældre eller andet. Her giver man dem selvfølgelig en så god opvækst, som man overhovedet kan, man prøver at kompensere for, at de ikke har begge forældre, og det lykkes jo i langt de fleste tilfælde, så vi får nogle gode og velfungerende børn. Men det ændrer da ikke ved, at det optimale, det allerbedste er at have en far og en mor, hvis de ellers er kærlige og ordentlige. Sådan er det da, og sådan tror jeg faktisk også, det er i Ny Guinesien og andre spændende steder. Sådan tror jeg faktisk, at mennesker er skabt, og hvorfor skulle vi så ikke vælge det bedste, de gange vi kan? Så må vi acceptere, at indimellem kan vi ikke få det bedste, men så tager vi det næstbedste eller det tredjebedste.

Kl. 19.40

Med hensyn til de børn, der måtte være chokerede over det, jeg siger her... Nej, børnene er ligeglade, for de sidder ikke og lytter til folketingsdebatter klokken kvart i otte om aftenen.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg må sige til hr. Helge Adam Møller, at der er mange grunde til skilsmisser. Nogle gange er det faktisk sådan, at begge eller kun den ene af forældrene mener, at det bedste for barnet er, at de bliver skilt, fordi det er for hårdt for barnet, at forældrene ikke har det særlig godt sammen, så det lever i et dårligt forhold.

Der er nogle voldelige forhold, hvor man kan sige, at det faktisk er bedre for barnet at bo sammen med en enlig mor eller en enlig far end i det voldelige forhold, og der kan være masser af andre grunde til, at det faktisk er bedre for barnet at leve i en anden familietype end lige en far og en mor og et barn. Det altafgørende for, om et barn får en god opvækst, er, at der er nogle kærl-

lige voksne, der tager sig af det barn og sørger for, at det barn får det bedst muligt og får mest mulig tro på, at det selv er noget værd. Det afgørende er altså ikke, om der lige er en far og en mor, men at der er nogle kærlige forældre.

Jeg tror, det er meget vigtigt for de mange forskellige børn, der er i mange forskellige familier, at vi ikke siger herindefra, at nogle familietyper er bedre end andre familietyper, og derfor er jeg så bange for det, hr. Helge Adam Møller lægger op til: at vi blåstempler én slags og dermed siger, at de andre er dårligere. Har hr. Helge Adam Møller slet ikke den bekymring?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nej, det indrømmer jeg blankt. Det har jeg ikke, for jeg tror, at voksne mennesker, der følger denne debat eller måtte læser, hvad der er blevet sagt, godt kan lytte og godt kan forstå, hvad det er, der bliver sagt.

Jeg snakker om, hvad der er det ideelle, og det er jo meget få gange her i tilværelsen eller i hvert fald i et mindretal af tilfælde, vi kan skabe det ideelle. Det gælder jo på alle områder. De fleste af os synes måske, det er det ideelle, at man ikke er overvægtig, eller at man ikke ryger, eller at man ikke drikker alkohol, osv. Jeg ryger ikke, men jeg drikker alkohol. Det kan da godt ske, at det var det ideelle, at man ikke gjorde det, men så må man leve med det lidt mindre ideelle, og det får man det bedst mulige ud af.

Men jeg hader den der politiske korrekthed. Jeg anerkender, at fru Line Barfod mener, at det kan være akkurat lige så godt for et barn ikke at have sine egne forældre eller at leve med to mænd eller to kvinder eller en enlig far eller en enlig mor som at leve med sine egne forældre. Det kan være godt og er også godt i mange tilfælde, men jeg vil bare hævde, at ud fra en ideel betragtning er det endnu bedre, hvis man har både sin far og mor – selvfølgelig under forudsætning af, at de ikke er alkoholikere eller tæver hinanden osv., men sådan lever de fleste familier jo heldigvis heller ikke. Det er altså min holdning, og den behøver fru Line Barfod ikke acceptere, men blot anerkende, at den holdning har jeg.

Anne Baastrup (SF):

Det er jo i et vist omfang identiske forslag, der her er til behandling, men jeg vil nu tage nogle af de særlige elementer, som ikke er identiske med SF's.

For det første vil jeg kommentere L 119 om, at en registreret partner kan adoptere sin partners barn ved barnets fødsel og ikke, således som reglerne er nu, efter 3 måneder. Jeg vil sige, at jeg står lidt uforstående over for justitsministerens og regeringspartierne begrundelse for at afvise det forslag. Det drejer sig jo om kvinder, der får insemination, hvor det er notorisk, at faderen ikke er kendt. Der er ikke noget med at tage hensynet til 6-måneders-fristen. Det drejer sig om mennesker, der har indgået et registreret partnerskab, dvs. at på samme måde, som heteroseksuelle træffer en beslutning om at blive gift, har de truffet en beslutning om det, der hedder et registreret partnerskab.

Kan man forestille sig en situation, hvor en kvinde føder et barn i sin familie, hvor hun bor sammen med sin partner, men efter fødslen skal bruge tid på at overbevise sig selv om, at det er en god idé, at hendes partner får mulighed for at blive medforælder? Jeg synes, det er en fortænk afvisning af forslaget, og SF kan støtte det.

KL 19.45

Så er der afvisningen af forslaget fra Det Radikale Venstre om, at det skal være muligt for homoseksuelle par at blive accepteret som plejeforældre. Grunden til, at dette forslag er fremsat, er formentlig, at der er mennesker, der har søgt om at blive plejeforældre, men er blevet afvist – ikke fordi de ikke kunne fungere som gode plejeforældre, men alene fordi man fra kommunens side ikke har villet godkende dem, fordi de levede i et registreret partnerskab og ikke i et almindeligt heteroseksuelt ægteskab. Derfor tror jeg, det er vigtigt, at man på en eller anden måde får præciseret i den sociale lovgivning eller eventuelt blot i vejledningen, i og med at serviceloven ikke forhindrer det, at det rent faktisk er muligt for kommunerne at godkende plejeforældre, hvis de lever i et registreret partnerskab.

Så til forskellen mellem Enhedslistens og SF's forslag. Det er jo sådan, at vi har rettet i partnerskabsloven, mens Enhedslisten har rettet i adoptionsloven, og vi har også præciseret selve bestemmelsen: at forudsætningen for, at man kan adoptere, er, at der skal foreligge en bilateral aftale mellem de pågældende donorlande og adoptionsmyndighederne i Danmark om adoption til par i registreret partnerskab. Vi har valgt den meget præcise formulering i selve bestemmelsen, netop fordi vi har bygget oven på den diskussion, der har været i homoseksuelle kredse, siden vi fik gennemført registreret partnerskabsreglerne. Der har langsomt været en ud-

vikling i de kredse i retning af at ønske, at det nu skulle være muligt at adoptere.

Jeg har diskuteret med Landsforeningen af Bøsser og Lesbiske i den periode, hvor jeg har siddet i Folketinget, om det ville være en god idé at lave en lovgivning af denne karakter, og man er i en periode vejet tilbage fra det ud fra respekten for folk i heteroseksuelle parforhold, der ønsker at adoptere. Man frygtede, at donorlandene ville afvise overhovedet at sende børn til Danmark. Men i og med at både Sverige og Storbritannien har truffet beslutning om, at det skal kunne lade sig gøre, hvis man laver en bestemmelse, hvoraf det klart fremgår, at det forudsætter en bilateral aftale, tror jeg ikke, donorlandene ville mene, at de danske adoptionsregler havde den konsekvens, at de måtte afvise at levere børn til Danmark. Det er begrundelsen for, at vi har valgt denne formulering.

Så synes jeg også, at i diskussionen om, hvorvidt det skal være muligt for homoseksuelle at adoptere, skal man være opmærksom på, at 10 pct. af den danske befolkning er homoseksuelle. Det vil sige, at det ikke er en forsvindende minoritet, det er rent faktisk en lang række mennesker, der lever som homoseksuelle. Vi kan se, at antallet af registrerede partnerskaber er stigende, og vi kan jo også se, at i takt med den almindelige anerkendelse og accept af homoseksuelle får de også en naturlig lyst til at udvikle deres partnerskab og skabe en familie.

Det er efter min bedste overbevisning ikke et egoistisk ønske at ville skabe en familie; det er et ønske om at skabe et grundlag for det andet liv, det er at have børn og at leve med børn. En af de største grænseoverskridende oplevelser, jeg har haft, var at gå fra at være alene med en voksen partner, hvor man havde mulighed for at leve det egoistiske liv, som man jo lever, når man ingen børn har, og så tage skridtet og få børn. Der er en verden til forskel, og jeg mener, at Danmark, som har været foregangsland i forsøget på at ligestille heteroseksuelle og homoseksuelle, i naturlig forlængelse heraf også skulle ligestille, når det drejer sig om adoptionsmulighederne. Det er en proces, der kan sættes i gang, når denne lovgivning bliver vedtaget.

Det var jo også en voldsom og meget dramatisk proces, der blev sat i gang tilbage i 1980'erne, da man gennemførte reglerne om registreret partnerskab. Jeg husker selv debatten. Der lå virkelig følelser bag, men jeg tror ikke, der i dag er nogen her i Folketinget, der vil mene, at det

var en forkert beslutning, der blev truffet den gang, for udviklingen går i retning af, at der er en større mangfoldighed. Jeg undskylder over for hr. Per Dalgaard, men jeg mener faktisk, at begrebet mangfoldighed er et godt begreb, når man skal beskrive, hvordan mennesker lever i Danmark i dag. Det er blevet beskrevet flere gange i løbet af denne debat, at der er mange forskellige måder at leve sammen på, og derfor synes jeg, det er vores forpligtelse som folketingspartier og folketingsmedlemmer at sørge for, at lovgivningen lever op til at skabe nogle gode rammer for de mennesker, der lever i det danske samfund.

Kl. 19.50

Vi regner med at få nogle gode diskussioner i Retsudvalget om disse forslag, og så håber jeg, at når et af lovforslagene går til afstemning, kan der rent faktisk vise sig et flertal her i Folketinget. Med den meget nuancerede og mangfoldige diskussion, der har været her i dag, mener jeg i hvert fald slet, slet ikke, at det er udelukket. Men nu skal vi jo i gang med behandlingen i de kommende måneder. Der vil komme mange interessante synspunkter frem i Retsudvalgets diskussion, og jeg er sikker på, at vi får afklaret undervejs, hvilke partier der rent faktisk er så delte, at vi kan skrabe 90 mandater sammen. Det ser jeg frem til.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Allerførst synes jeg da, det kunne være interessant at spørge også fru Anne Bastrup, som andre ordførere er blevet spurgt, om den tale, som blev holdt, dækker hele SF's gruppe, eller hvordan forholdene er i SF, for så vidt angår de forslag, som vi behandler i dag, måske inklusive SF's eget. Jeg spørger bare.

Det andet er, at jeg ved, at fru Anne Bastrup i mange sammenhænge, i lighed med jeg selv i øvrigt, altid siger: Vi skal tage udgangspunkt i barnets tarv. Jeg tror, at fru Anne Bastrup kan børnekonventionen både forfra og bagfra, og derfor undrer det mig egentlig, at SF's beslutningsforslag i bemærkningerne tager udgangspunkt i ønsket om en ligestilling for homoseksuelle. Forslaget vedrører jo adoption, og jeg havde forventet, at SF i helt udpræget grad ville vinkle det ud fra netop hensynet til barnets tarv, men er det i virkeligheden ikke et underligt udgangspunkt i forhold til det, SF normalt plejer at sige, når det gælder børn?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

I denne sag står SF skulder ved skulder. Der er enstemighed i gruppen, så der er ikke noget at komme efter.

Grunden til, at jeg netop ikke har taget fat i diskussionen om, hvorvidt det er til barnets tarv, i mit ordførerindlæg, er, at adoptionsmyndighederne har som arbejdsopgave at vurdere, om et par kan godkendes til at adoptere, og her vil jeg godt tage fat i det, hr. Helge Adam Møller sagde. Vi skal kunne hjælpe et forældreløst barn til en god familie. Ethvert barn har ret til en familie, men ethvert par har ikke ret til et barn. Forudsætningen for, at man kan blive godkendt som adoptant, er, at man rent faktisk kan give et barn et godt liv, så det er til barnets bedste, for at anvende børnekonventionens ord.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Ja, det er jo vigtigt i disse tider at stå skulder ved skulder. Udtrykket er også brugt i andre sammenhænge, og jeg kan forstå, at det fænomen nu også er nået til SF's folketingsgruppe, og det er jo fint at få det afklaret under debatten i dag.

Jeg vil alligevel sige, at det sådan set undrer mig, at fru Anne Baastrup giver mig det svar: at det er op til adoptionsmyndighederne at se til, at barnets tarv bliver tilgodeset. Jeg mener faktisk også, at det er lovgiverens pligt at gøre det.

Man kan selvfølgelig antage den holdning, at alle skal være lige for loven, sådan som andre ordførere har sagt under debatten, og at det sådan set er helt ligegyldigt, hvordan familier indretter sig nu til dags. Det er bare ikke Kristeligt Folkepartis udgangspunkt, men jeg må jo så konkludere, at det er SF's udgangspunkt for hele debatten, og derfor bliver det sådan set sekundært, hvad lovgivere måtte ønske at institutionalisere i denne sammenhæng, netop når det gælder familiebegrebet.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det er adoptionsmyndighedernes forpligtelse at sørge for, at den adoption, der måtte finde sted, er til barnets bedste.

I øvrigt er beskrivelsen i vores begrundelse for at fremkomme med forslaget netop udtryk for et ønske om at sikre, at den virkelighed, der er i Danmark, rent faktisk også afspejler sig i vores lovgivning. Jeg henviser til, at 10 pct. af den danske befolkning er homoseksuelle, og at der

er mange, der lever i registreret partnerskab, som giver udtryk for, at de gerne vil oprette en familie med børn. Så er det op til adoptionsmyndighederne at sikre, at det rent faktisk også kan lade sig gøre, at barnet får de bedste betingelser.

Kl. 19.55

Det handler om brede netværk og mulighed for at være sammen med forskellige køn, men alle de ting, som barnet må stille krav om, at adoptionsmyndigheden tager hensyn til, skal der naturligvis også tages hensyn til her. Jeg vil også godt gøre opmærksom på, at når det drejer sig om, at enlige søger om at adoptere, er det jo nogle ekstremt strenge krav, adoptionsmyndighederne stiller, og jeg synes også, det er fuldstændig korrekt, at de gør det.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

På den ene side fremhæver fru Anne Baastrup her i sin korte bemærkning, som hun også gjorde tidligere i sit ordførerindlæg, at vi skal tage udgangspunkt i det, der er virkelighedens verden, og virkelighedens verden er – i hvert fald ifølge SF's ordfører – at 10 pct. af danskerne er homoseksuelle. På den anden side nærmest klandrede fru Anne Baastrup i sit ordførerindlæg en kommune for, at den har sat spørgsmålstegn ved en homoseksuel familie, som har søgt om adoption, og som ikke kunne godkendes som plejefamilie. Men hvorfor må kommunen ikke få lov til det, hvis det er den virkelighed, der lever i? Det er egentlig det argument, fru Anne Baastrup vil lægge for dagen.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg gik blot ud fra, at grunden til, at Det Radikale Venstre er kommet med forslaget, er, at et homoseksuelt par er løbet ind i det problem, at de ikke kunne blive godkendt, alene fordi de var homoseksuelle, men at man i øvrigt ikke vurderede familiens forhold som helhed. Så kan jeg ikke huske det sidste spørgsmål.

Elisabeth Arnold (RV):

Der var en ordfører, som sagde for et stykke tid siden, at denne type sager jo ikke er noget, man kan slå op i partiprogrammerne om. For Det Radikale Venstres vedkommende er det rent faktisk sådan, at vi har en landsmødevedtagelse fra 2001, hvor der står, at partiets bagland går ind for, at registrerede partnere – altså samboende homoseksuelle af samme køn, der har registreret

deres partnerskab – skal have mulighed for at blive godkendt som adoptanter. De skal ikke have ret til eller krav på at adoptere, men de skal have ret til at få undersøgt, om de er egnede som adoptivforældre, og hvis de er det, skal de også have mulighed for at adoptere.

Nu er det sådan i Det Radikale Venstre, at folketingsgruppen er selvstyrende og ikke har pligt til at gennemføre alt det, som landsmødet vedtager. Men vi har tænkt os grundigt om, og vi går til opgaven med en vis ydmyghed – ikke med den skråsikkerhed, som man måske kunne have forventet af et parti, som har en landsmødevedtagelse i ryggen – og vi er ikke enige i Det Radikale Venstres folketingsgruppe om dette forslag. Der er syv, der er tilhængere af, at homoseksuelle skal have mulighed for at adoptere, og der er to, der ikke er tilhængere af det. Så er det også på plads.

Vi har stor respekt for opgavens alvor, og vi anerkender også, at der er store betænkeligheder, både i dette Folketing og også rundtomkring i landet. Jeg har somme tider været til møder rundtomkring i forsamlingshusene, hvor vi har diskuteret spørgsmålet, og jeg har af og til været rystet over, hvad jeg har mødt af fordomme om homoseksuelle. Jeg har oven i købet mødt det synspunkt, at homoseksuelle ikke burde kunne stille op til Folketinget, ikke burde kunne blive medlemmer af Folketinget og slet ikke burde kunne blive ministre. Den slags fordomme trives altså stadig i Danmark i år 2003, og vi vil gøre meget for at være med til at nedbryde disse fordomme.

Vi mener faktisk, at gennemførelsen af registreret partnerskab har været en succes, i den forstand at billedet af homoseksuelle, som bor sammen, er blevet mere accepteret og er blevet mere almindeligt. Vi har sågar præster i folkekirken, der lever sammen som registrerede partnere. Jeg synes, det er en god udvikling og en tryk udvikling, og vi har ingen grund til at beklage, at vi har gjort det muligt for registrerede partnere at leve sammen og få papir på deres forhold.

På samme måde med adoption: Her har vi taget udgangspunkt i, at vi i forvejen har disse familier i Danmark, nemlig dem, hvor den ene part i forvejen har et barn fra et parforhold, som ikke eksisterer mere, og senere har indgået et homofilt forhold. Disse familier kender mange af os fra vores daglige omgang med venner, bekendte og kolleger, og disse familier fungerer, så vidt vi kan bedømme, på samme måde som alle

andre familier. Der er selvfølgelig problemer med teenagerbørn, og der er problemer på mange andre fronter, men der er også glæder og en tryk opvækst for mange af disse børn.

Kl. 20.00

Der er ingen fast opskrift på, hvad der skaber et lykkeligt liv for et barn. Dette barn bliver engang voksent og skal kunne se tilbage på en barndom, der har været tryk og omsorgsfuld, og det er vores opfattelse, at en omsorgsfuld og kærlig opvækst også kan ske i et registreret partnerskab. Derfor støtter vi hovedideen i de forslag, vi diskuterer i dag, nemlig at det skal være muligt for registrerede partnere at adoptere, dvs. at de skal kunne godkendes som adoptanter efter den samme procedure som heteroseksuelle par.

Jeg vil blot sige et par enkelte bemærkninger om L 119, som er fremsat af Enhedslisten. Ved første øjekast synes jeg måske nok, det er en lidt for rigoristisk gennemførelse af lighedsprincipet om, at alle partout skal være stillet fuldstændig lige, selv om de biologisk set ikke er ens.

Jeg har opfattet børneloven, som vi jo gennemførte for nogle år siden, som et fremskridt i den forstand, at nu blev det muligt for en biologisk far at få afprøvet sit faderskab, og det blev også muligt at få gennemført en indsigelse, så man ikke fratog en biologisk far muligheden for at få forældremyndigheden over sit barn. Men jeg synes, det er noget af det, vi skal diskutere i udvalget, for grundlæggende vil vi jo gerne have, at det bliver muligt for et barn at få en tryk opvækst og få to forældre fra fødslen. Men vi vil nødvendigvis begynde at ødelægge de fremskridt, vi faktisk fik vedtaget for nogle år siden i børneloven.

Vi vil fra radikal side tilsige al mulig velvilje i udvalgsbehandlingen. Som udgangspunkt vil jeg sige, at vi naturligvis støtter både SF's og Enhedslistens forslag om registrerede partnere og adoption, og jeg vil vende tilbage til spørgsmålet i mine afsluttende bemærkninger på et senere tidspunkt.

Jann Sjursen (KRF):

Homoseksuelle og registrerede partnere skal have ret til at adoptere børn på lige vilkår med ægtepar; det er hovedsynspunktet i de forslag, vi behandler i dag, på nær et enkelt, som specielt vedrører stedbørnsadoption. Det handler også om ligestilling, som det fremgår, når man læser forslagenes bemærkninger.

I Kristeligt Folkeparti mener vi ikke, at alle skal have lige meget ret til alt. Vi mener, at børn har førsteret. Voksne har ikke ret til børn, uanset om de er homoseksuelle eller heteroseksuelle, men børn har rettigheder.

I FN's børnekonvention, artikel 3 står der, at det er det, der er bedst for barnet, der skal komme i første række, men sådan er det efter vores opfattelse ikke med de fire forslag, vi diskuterer her i dag. Det er voksnes rettigheder, der er zoomet ind på.

I Kristeligt Folkeparti mener vi, at det er bedst for børn at have en far og en mor, og det er i øvrigt også det, der er naturens eget udgangspunkt. Når samfundet hjælper til ved etablering af en familie, skal betingelserne være de bedst mulige. Det skylder vi f.eks. de børn, der har mistet deres biologiske mor og far og har brug for at blive adopteret. Det kommer i dag til at gå ud over ægtepar, hvor den ene part f.eks. er uhelbredeligt syg, og det går ud over også homoseksuelle par. Men det beskytter barnet mod en barndom, der er markant anderledes end den, andre børn har, og derfor vil Kristeligt Folkeparti ikke i ligestillingens navn ofre den smule tryk, vi som lovgivere kan sikre børnene. To kvinder eller to mænd kan være nok så kærlige og omsorgsfulde forældre; det er vi faktisk ikke i tvivl om. Men to af samme køn kan aldrig gøre det ud for en far og en mor.

Det er tankevækkende, når Enhedslisten i L 91 længes efter, at Danmark igen skal have førsteretten, når det gælder ligestilling af homoseksuelle. I Kristeligt Folkeparti mener vi, at førsteret hører til i Tour de France og ikke, når vi taler om adoption af børn, men jeg vil gerne være med på en hurtig sammenligning.

Når man kører meget stærkt, jager man frem mod målet og risikerer at overse vigtige ting undervejs, og forslagsstillerne skal virkelig passe på, at de ikke kører ligestillingen så stærkt frem, at de overser eller overhaler dem, det egentlig burde handle om, nemlig børnene. I Kristeligt Folkeparti mener vi derfor, at det er på sin plads at anvende et forsigtighedsprincip. Tvivlen skal komme børnene til gode, og det er ikke et synspunkt, vi står alene med. Det er fremgået af debatten i dag, men også organisationer uden for dette hus, f.eks. Børns Vilkår, siger det, og formanden for Adoption og Samfund mener heller ikke, at registrerede par skal have lov til at adoptere.

Forslagsstillerne henviser til, at Sverige har vedtaget ligestilling mellem ægtepar og registre-

rede par, som ønsker at adoptere. Det er meget interessant, og det er også meget interessant, at den parlamentariske komité, der banede vejen for den nye svenske lovgivning, fandt ud af, at der ikke var noget sagligt grundlag for at nægte registrerede par muligheden for at adoptere.

Kl. 20.05

Men det allermest interessante i den sammenhæng er, at den selv samme komité's undersøgelser om børn i homoseksuelle familier er blevet kraftigt kritiseret og modsagt af de svenske børneorganisationer, den svenske psykologforening, socialstyrelse, børneombudsmand og mange flere. Det står der ikke noget om i de fire forslag, vi har til behandling i dag.

Et af kritikpunkterne mod komiteens konklusioner var, at forskningen, komiteen støtter sig til, ikke er uangribelig, f.eks. har deltagerne i undersøgelserne selv henvendt sig. Desuden er nogle af konklusionerne bygget på forældrenes egne udsagn. Man kan derfor formode, at der vil være en vis overrepræsentation af problemfrihed, eftersom forældre normalt ikke ønsker at skilte med, når noget er mislykkedes. Det kender jeg også fra mig selv.

I Sverige var der faktisk hele 25 ud af 38 høringspartnere, der modsatte sig lovgivningen om homoseksuel adoption. Alligevel blev den gennemført. De, der var for, var ombudsmanden mod seksuel diskriminering på grund af seksuel orientering, Statens Medicinsk-Etiske Råd og en række foreninger, der repræsenterede de homoseksuelle. Altså en svær overvægt af det, jeg vil kalde ligestillingsforkæmpere. Modstanderne af loven var derimod optaget af børns rettigheder. Det var børneombudsmanden, psykologforeningen og socialstyrelsen, adoptionsforeninger og den svenske lægeforening, Red Barnet og andre børneorganisationer.

Jeg synes, det er et eksempel på et sørgeligt stykke lovgivningsarbejde, vi har set i Sverige på det her område. Man har simpelt hen valgt at gå imod en overvældende modstand blandt høringsparter med stor faglig kompetence på netop børneområdet og i stedet sætte de homoseksuelle og ligestillingen på førstepladsen i ligestillingens politisk korrekte navn.

Hvis vi i Danmark indfører denne ligestilling uanset hensynet til børnene, vil det ifølge de formidlende organisationer, International Børnehjælp og DanAdopt, gå ud over de almindelige adoptioner.

I Sverige spurgte man før den berygtede lovændring 25 donorlande, om det ville have nogen

betydning, om registrerede partnere kunne adoptere sammen i Sverige. 17 lande svarede tilbage. Samtlige lande ville kun acceptere ægtefæller og enlige som adoptanter. Kun ni ud af de 17 lande svarede, at de svenske regler om registrerede partners mulighed for at adoptere ikke ville påvirke ægtefællers mulighed for at adoptere. Letland svarede, at der vil være en risiko for, at ægtefællers mulighed for adoption vil påvirkes negativt, og syv lande svarede ikke.

I øvrigt, hvad jeg ikke tror har været fremme i debatten tidligere, har Danmark i Haagerkonventionen om international adoption forpligtet sig til, at det kun er ægtepar, der kan adoptere sammen. Det står der heller ikke noget om i de fire forslag, vi behandler i dag.

Forældreskab hænger for Kristeligt Folkeparti grundlæggende sammen med ægteskab eller et ægteskabslignende forhold mellem mand og kvinde. Derfor er det ikke diskrimination at sige nej til homoseksuel adoption. Det handler om at åbne øjnene og se, at forskellige mennesker også har forskellige muligheder.

Kristeligt Folkeparti var allerede i 1999 imod indførelsen af stedbarns adoption for registrerede partnere, fordi vi faktisk mener, at ægteskabet er den bedste samlivsform. Det er provokerende ord i dagens Danmark, og forslagsstillerne synes sikkert, i hvert fald for nogles vedkommende, at det er et ganske forældet familiebillede.

Men i Kristeligt Folkeparti er vi altså så umoderne, at vi stadig mener, at den bedste startopstilling for et barn er en far og en mor, og vi er så håbløst gammeldags, at vi synes, samfundet skal have lov til at opstille ideelle betingelser for børn, som vi henter hertil fra en traumatisk opvækst på den anden side af kloden.

Af disse grunde kan Kristeligt Folkeparti ikke støtte Enhedslistens forslag om ligestilling mellem registreret partnerskab og ægteskab ved adoption, altså L 91, SF's forslag om ligestilling mellem registrerede partnerskaber og heteroseksuelle ægtefæller med hensyn til fremmedadoption af danske og udenlandske børn, L 93, og Enhedslistens forslag om adgang til stedbarns adoption for registrerede partnere fra barnets fødsel, L 119. Vi kan heller ikke støtte Det Radikale Venstres forslag om homoseksuelle pars mulighed for at adoptere og blive plejeforældre, B 65.

Til sidst vil jeg godt understrege, at Kristeligt Folkepartis folketingsmedlemmer ikke er stillet

frit i denne sag, for vi har noget stående i vores partiprogram om registreret partnerskab.

Men jeg vil dog også understrege, at vi ikke har haft noget tæskehold ude. Var gruppen stillet frit, havde det sådan set ikke ændret på vores stemmeafgivning, når og hvis forslagene kommer til endelig afstemning.

Kl. 20.10

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Den sidste bemærkning glæder mig meget. Vi er jo formodentlig det eneste andet parti, der ret konsekvent herinde heller ikke fritstiller vores medlemmer i denne slags spørgsmål. Det synes jeg er meget fint.

Jeg beundrer også Kristeligt Folkeparti for deres meget mere konsekvente holdning til spørgsmålet omkring familien end den, jeg har hørt fra andre partier, der er imod de her forslag. Kristeligt Folkeparti har også tidligere udtrykt modstand mod f.eks. kunstig befrugtning og i forbindelse med stedbarns adoption, så der kan man i det mindste se en klokkeklar linje, og det synes jeg er meget fint.

Jeg skal blot stille et enkelt spørgsmål, som jeg måske også burde have stillet de andre partier, som stemmer imod forslagene. Det er måske lidt unfair at bringe det på banen her til sidst, men alligevel. Jeg skal bare spørge: Findes der én eneste undersøgelse, som du har kendskab til – jeg er klar over, at man selvfølgelig ikke har kendskab til alverdens undersøgelser – der konkluderer, at barnets tarv ikke bliver varetaget af homoseksuelle familier? Det interesserer mig bare, for stort set alle partier, der stemmer imod de her forslag, henviser til barnets tarv som vigtigste argument. Og så kunne jeg egentlig godt tænke mig at få kendskab til undersøgelser, der underbyggede den påstand.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg mener, jeg tidligere har sagt, at det ikke er helt i orden at bruge direkte tale. Nu tror jeg, vi er oppe på sjette gang.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg mener at kunne huske, at hr. Jann Sjørnsen i slutningen af sit indlæg sagde, at det ikke var diskrimination, når man sagde nej til de her forslag. Jeg vil gerne slå fast, at i hvert fald Det Radikale Venstre ikke ville drømme om at kalde det diskrimination, hvis man sagde nej til for-

slag som de her. Jeg kender Kristeligt Folkepartis engagement i de her sager, og jeg har respekt for det. Vi er ikke enige, men jeg ville ikke kalde det diskrimination, aldrig i livet.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg vil godt begynde med fru Elisabeth Arnolds bemærkning og sige, at jeg har meget stor respekt for, at den bemærkning også blev tilkendegivet her i forbindelse med mit ordførerindlæg.

Når jeg alligevel brugte det udtryk, er det, fordi man, når man diskuterer ligestilling, ofte fra nogle af forslagsstillernes side bruger at sige, synes jeg, at alle skal være lige for loven osv. Så kunne man jo meget nemt komme i den situation, som jeg ser det i hvert fald, at hvis man drev det til sin yderste konsekvens, ville vi også blive beskyldt for måske at ville diskriminere nogle, hvis vi ikke vil give tilladelse til f.eks. adoption. Men jeg er glad for den bemærkning, som fru Elisabeth Arnold her kom med på Det Radikale Venstres vegne.

I forhold til fru Pernille Rosenkrantz-Theils bemærkning vil jeg nødtigt udtale mig meget skråsikkert i den forstand, at jeg ikke har styr på alle undersøgelser, der er foretaget på det her område. Men det, jeg synes er meget bemærkelsesværdigt og har været det i den her debat, er, at den ene svenske undersøgelse, som forslagsstillerne gentagne gange har henvist til, og som øjensynligt skulle vise, at vi roligt kan tage det skridt her, for det gør ikke noget i forhold til barnet, har mødt en sønderlemmet kritik fra, jeg ved ikke hvor mange svenske organisationer, som især tager udgangspunkt i barnets tarv.

Det synes jeg er tankevækkende, og det er så et indirekte svar til fru Pernille Rosenkrantz-Theil i erkendelse af min egen begrænsning i forhold til, hvilke undersøgelser jeg har styr på eller ikke.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg er ganske udmærket klar over de mangler, der er i den svenske undersøgelse, men det er den eneste, vi har af det omfang. Så er der en række andre videnskabelige gennemgange af det her område, som er af ældre dato, og som ikke er lige så omfangsrige som den svenske. Men det er rigtigt, at der er mangler.

Det er jo fuldstændig som i vores tidligere debat i dag om råd og nævn, at eksperterne kan vi bruge, og efterfølgende skal vi selv tage stilling. Derfor har jeg også fuld respekt for, at man vejer de argumenter, der er, lytter til dem, der har kritiseret undersøgelsen, og så tager stilling derudfra.

SF, som er dem, der har det længste citat fra undersøgelsen, har jo været så nuanceret at tage med, at der opstår konflikter i forbindelse med, at barnet er i teenageårene. Det er rigtigt, at den blev hevet op, som undersøgelser nu engang gør herinde, og folk slår hinanden i hovedet med dem, men jeg synes faktisk, at man har været så nuanceret, at man har taget dét med, at den rapport ikke entydigt siger, at det er let for barnet.

Kl. 20.15

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Det er rigtigt, at SF har et længere citat i sit forslag, som har lidt mere med, end der er i nogen af de andre forslag og den måde, de er blevet beskrevet på, men den måde, som undersøgelsen er blevet brugt på her i debatten, synes jeg ikke har reflekteret de lidt lettere nuancerede synspunkter, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil gør opmærksom på.

Men jeg vil da også sige: Undersøgelse eller ej, det er da sådan set ligegyldigt. Det tror jeg gælder for Enhedslisten, og det gælder sådan set også for Kristeligt Folkeparti. For var svenskerne kommet med en anden undersøgelse, der havde ment noget andet, så tror jeg sådan set, at Enhedslisten havde fremsat sine lovforslag alligevel. For Enhedslisten har den holdning, at homoseksuelle og registrerede partnere skal side-stilles med dem, der har indgået ægteskab, så det registrerede partnerskab får fuldstændig den samme retsvirkning som ægteskabet i lovgivningen, og det er det uanset nok så mange undersøgelser. Sådan er det i øvrigt også for Kristeligt Folkepartis vedkommende, hvis det endelig kommer dertil.

Jeg synes bare, at det interessante omkring den svenske debat er, at det, når man ser på, hvem der har kritiseret undersøgelsen specielt, typisk er børneorganisationer, som vi også i dag – også Enhedslisten, hvis de ser på de parallelle organisationer her i Danmark – ville hælde hovederne til i en sådan debat, der som udgangspunkt helt og aldeles må dreje sig om børnene.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det er rigtigt, at i sidste ende vil det da være sådan, at mit udgangspunkt er, at jeg mener, at homoseksuelle fuldt og helt skal ligestilles med heteroseksuelle. Det er mit udgangspunkt.

Men dermed skal jo ikke være sagt, at jeg, hvis samtlige adoptivbørn i Danmark sagde, at det syntes de var en ualmindelig dårlig idé, og hvis samtlige eksperter sagde, at det syntes de var en ualmindelig dårlig idé, også dem, der normalt hælder til mit synspunkt, så ikke ville kunne rokkes. Sådan er det jo heller ikke.

Det er derfor, jeg siger, at når både den svenske Riksdag og det engelske parlament har taget udgangspunkt i forskellige undersøgelser, primært den svenske, og andre teoretiske værker, så synes jeg, det har en vægt. Selvfølgelig med alle de forbehold, det altid har.

Jeg synes bare, det er synd, hvis det ikke skal være sagt i denne sag, at det er rigtigt, at der er problemer med den svenske rapport. Men det betyder ikke, at den er ubrugelig. Og at the end of the day må det selvfølgelig bero på det, der er vores udgangspunkter, og vi må dele os efter anskuelser. Sådan er det jo herinde, og den svenske rapport kan man bruge til at lære meget af.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg tror, man kan lære meget af rapporter, også af rapporter, som når frem til andre konklusioner, end man selv drager. Den ret skal man altid forbeholde sig, både når man læser rapporter, og også når man deltager i den politiske debat.

Men som fru Pernille Rosenkrantz-Theil siger, er det klart, at der er nogle partipolitiske synspunkter og grundlæggende synspunkter, til syvende og sidst i hvert fald. Det gælder for Enhedslistens og for Kristeligt Folkepartis vedkommende, som er partier, der klart har formuleret synspunkter om det her og ikke som udgangspunkt stiller grupperne frit. De to partier siger, at de grundsynspunkter vejer tungest. Derfor er det jo ikke så mærkeligt, at vandene, uanset den disput vi nu har haft om den svenske rapport, skiller for Kristeligt Folkeparti og Enhedslisten i denne sammenhæng.

Det er jo så, synes jeg, lidt utraditionelt for vore partier, at vi er uenige om, hvor hensynet til barnets tarv vejer tungest. For der har vi faktisk mange gange, når vi har haft debatter i Folketinget, været enige, men det er vi altså absolut ikke på det her område.

Den fg. formand (Inge Dahl Sørensen):

Så er det hr. Flemming Oppfeldt som privatist.

Flemming Oppfeldt (V):

Så er dagen kommet, hvor jeg må springe ud som privatist. Jeg må meddele, at jeg kan stemme for disse forslag, som Folketinget drøfter i dag. Jeg stemmer grønt, når vi kommer dertil.

Forslagene bygger bl.a. på erfaringerne fra et tusindtal siders svensk udredningsarbejde, som ikke har godtgjort, at børn, der opdrages i alternative familieforhold, i et homoseksuelt forhold, på nogen måde tager skade af det. Der er ingen dokumentation for det. Der er ikke tale om omsorgssvigt. Der er tale om, at børn i sådan et forhold får kærlighed og nærhed som i alle andre familier.

At der er nogle, der udtaler sig i debatten, er jo kun naturligt, men udtalelser fra foreningen Børns Vilkår og andre er jo ikke dokumentation og er jo ikke undersøgelser. Så vi har ikke undersøgelser, der på nogen måde godtgør, at børn tager skade af det her. Barnets tarv er varetaget.

Kl. 20.20

Hvorfor lovgiver vi i det hele taget? Vi lovgiver på nogle punkter, fordi vi vil prøve at fastsætte nogle grænser for borgernes frihed i vort samfund. En liberal lovgiver vil lave loven på en sådan måde, at dér, hvor borgernes frihed går ud over andre borgeres ret til en frihed, vil vi lave en regulering. Man må ikke ved hjælp af sin frihed undertvinge andres ret til en tilsvarende frihed.

Men her er der ikke tale om, at nogen får begrænset deres frihed. Når barnets tarv er opfyldt, er der ikke nogen, der får begrænset deres frihed. Her er der tale om et alvorligt, individuelt valg. Hvordan skal min familie se ud? Dette valg mener jeg bedst ligger i familien. Jeg er modstander af staten som den store smagsdommer, supersmagsdommeren. Der burde være grænser for politik. At gøre sig til dommer over andre menneskers liv er en uhammet brug af politik og et alvorligt indgreb i borgernes frihed.

Forslagene her, alle tre, er et opgør med formynderstaten. De burde ikke kunne være fremsat af socialister, men de tjener sagen. Så det er o.k., at socialister har fremsat forslagene. Forslagene er et familiemæssigt frit valg. Forslagene opfatter jeg som klar liberal politik, og forslagene er som skrevet ud af principperne i Venstres program. Derfor støtter jeg ideen om, at registrede partnere kan adoptere.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Og så er det ordføreren for forslagsstillerne til lovforslag L 91 og L 119, fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Var der en kort bemærkning? (*Ophold*). Ja, så undskylder jeg. Den så jeg ikke. Værsgo, hr. Jann Sjursen.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Tak, fru formand.

Det er en enkelt bemærkning til hr. Flemming Oppfeldt, som meldte klart ud, også ideologisk. Jeg synes, at netop det, at hr. Flemming Oppfeldt får frit valg-tanken udbredt til det her område, sådan set også siger lidt om, hvor tyndt den kommer til at ligge i hr. Flemming Oppfeldts argumentation, nemlig at børn også bare skal være, om jeg så må sige, et frit valg.

Det kan godt være, at hr. Flemming Oppfeldt finder, at den svenske undersøgelse dokumenterer, at det ville være i overensstemmelse med barnets tarv at give homoseksuelle og registrerede partnere mulighed for at adoptere. Men det er jo, som det også turde fremgå af debatten her i dag, i hvert fald en sandhed med modifikation. Man må sige, at der er adskillige andre organisationer, især i Sverige, som siger det stik modsatte, og det synes jeg dog burde gøre et indtryk på hr. Flemming Oppfeldt.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg må bare sige til hr. Jann Sjursen, at der efter en flere timers lang debat her, efter mange spørgsmål endnu ikke er fremlagt noget papir på Folketingets bord, der dokumenterer, at barnets tarv er truet af de her forslag. Der er udsagn i debatten, men det er ikke det samme som undersøgelser og dokumentation.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jamen den undersøgelse og den dokumentation, som hr. Flemming Oppfeldt refererer til, er jo i debatten, også af fru Pernille Rosenkrantz-Theil, trods alt blevet nuanceret dertil, at der faktisk har været stor debat lige præcis i Sverige om materialet fra den svenske undersøgelse, og det var den, hr. Flemming Oppfeldt mest af alt refererede til.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Vil hr. Flemming Oppfeldt give mig ret i, at ganske rigtigt er der problemer med den svenske undersøgelse, men den konkluderer, at barnets tarv er opfyldt i forbindelse med homoseksuel adoption, og at der til gengæld ikke er fremlagt nogen som helst form for dokumentation for det modsatte synspunkt, blot politiske udtalelser fra interesseorganisationer i Sverige?

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Det vil jeg give Enhedslistens ordfører ret i.

Kl. 20.25

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

De seneste 3-4 årtier er der sket en udvikling i familiemønsteret i Danmark. I dag eksisterer der en mangfoldighed af familieformer, meget større mangfoldighed end tidligere. Fordomme og barrierer er brudt ned. Vi har med andre ord givet os selv og hinanden større frihed til at indrette os og vores privatsfære, som vi har lyst. Den udvikling er vi glade for i Enhedslisten, og vi ønsker, at den udvikling skal fortsætte.

De forslag, som vi behandler her i dag, er udtryk for ønsket om med lovgivning at følge den positive udvikling, som er i samfundet. De tre af forslagene handler om, at homoseksuelle par skal kunne adoptere børn fra Danmark og udlandet. Det sidste handler om, at homoseksuelle skal kunne adoptere deres partners barn allerede ved barnets fødsel.

I Enhedslisten mener vi ikke, at staten skal blande sig i, hvilken familieform folk ønsker, så længe ingen undertrykkes af familieformen. Det skal alene være folks eget valg. Staten skal til gengæld sikre barnets tarv, altså sikre, at barnet møder omsorg. Dette selvfølgelig, fordi det lille barn ikke selv kan beskytte sig mod overgreb og omsorgssvigt.

I forbindelse med adoption har staten stillet en række krav til adoptanterne netop for at sikre barnets tarv. De krav skal naturligvis også gælde i forbindelse med homoseksuelles adoption.

For barnet er det vigtigste kærlighed, opbakning og omsorg, og hvorfor skulle homoseksuelle være dårligere til det end heteroseksuelle? For mig og for Enhedslisten er der ingen tvivl om, at homoseksuelle kan være lige så gode og i øvrigt lige så dårlige forældre som heteroseksuelle forældre.

Vi mener også, at der er belæg for i det store svenske udredningsarbejde at komme med den påstand. Her konkluderes bl.a., at børn, der vokser op med homoseksuelle forældre, udvikler sig socialt og psykisk på samme måde som andre børn.

I det stive, konservative England måtte man også erkende, at der ikke fandtes saglig begrundelse, ej heller dokumentation for, at barnets tarv ikke kunne varetages af homoseksuelle forældre, og at den eneste hindring for ligestilling var fordomme og/eller et ganske forældet syn på familien.

Selv om vi i Enhedslisten og SF og De Radikale ikke synes at være i tvivl om, at barnets tarv kan varetages lige så fint af homoseksuelle som af heteroseksuelle, er det jo bestemt ikke nogen garanti for, at alle andre mener det samme, og det har vi jo også kunnet se her i dag. Dem vil jeg gerne spørge – nogle har jo gjort det klart, Kristeligt Folkeparti er f.eks. imod stedbørnsadoption, så det giver det sig selv:

Hvis de andre partier ikke mener, at det er i barnets tarv at bo hos homoseksuelle, hvorfor tillader vi så stedbørnsadoption i dag, altså at den ene kan adoptere den andens barn?

Hvorfor er det så tilladt for lesbiske at kunne blive befrugtet, så længe det ikke foretages af en læge? Og hvorfor tillader vi med eller uden adoption eller kunstig befrugtning, at børn bor hos homoseksuelle, enlige forældre, hvis vi mener, at de ikke er i stand til at varetage barnets tarv?

Det virker ikke specielt konsekvent. Jeg mener, at vi bør tage skridtet fuldt ud enten i den ene eller den anden retning konsekvent. Og der er nok ikke tvivl om, i hvilken retning jeg mener, vi bør gå. Jeg mener, vi skal sikre, at homoseksuelle også kan blive indstillet til at adoptere såvel danske som udenlandske børn.

I forbindelse med adoption af børn fra andre lande er der i såvel Enhedslistens, SF's som i De Radikales forslag lagt op til, at donorlandene kan tage forbehold for, at homoseksuelle skal kunne adoptere. Det er allerede sådan i dag, at donorlandene indgår en aftale med Danmark, hvor begge parter kan tage forbehold. Så det er der sådan set ikke noget nyt i, og sådan skal det naturligvis også være i fremtiden. Begge parter skal selvfølgelig have noget at skulle have sagt i den sammenhæng.

I Sverige gælder samme princip. I den forbindelse har det typiske svar desværre været, at donorlandet ikke ønsker at bortadoptere til homo-

seksuelle, men at Sveriges regler ikke vil få konsekvenser for heteroseksuelles mulighed for adoption. Det er selvfølgelig beklageligt, at de har den holdning, men forhåbentlig vil den ændre sig ad åre, ligesom jeg tror, at det her Ting inden for de næste 10 år vil have vedtaget den lovgivning, vi har fremsat forslag om i dag.

De Radikale og SF har begge fremsat forslag her i dag ligesom Enhedslisten. Jeg forstår ikke helt, hvorfor vi er endt op med at skulle behandle tre forslag, eftersom jeg synes, de er temmelig enslydende. De Radikale har dog en enkelt ekstra ting i beslutningsforslaget, nemlig at homoseksuelle skal kunne godkendes som plejeforældre. Det kan Enhedslisten varmt støtte.

Kl. 20.30

Det fjerde forslag, som behandles, er det her med, at man skal kunne adoptere sin partners barn allerede ved fødslen. Det har selvfølgelig betydning for forældrenes orlovsmuligheder, men det har også betydning for barnet, som så bliver sikret begge forældre fra start af.

Jeg vil sige i den forbindelse, at der er kommet nogle bemærkninger dels fra De Radikale, dels fra Socialdemokratiet, hvad angår det sidste forslag, som jeg synes skal behandles under udvalgsarbejdet.

Det forslag er fremsat med sigte på lesbiske kvinder, som bliver insemineret, og hvor faderen har frakendt sig retten til barnet, altså har ønsket anonymitet. Det er udelukkende sigtet med forslaget, og det vil sige, at de tekniske ændringer, der skal til for at få forslaget rettet derhen, er vi selvfølgelig åbne over for.

I forhold til den øvrige debat har jeg en række kommentarer.

Irene Simonsen har sagt ... undskyld, jeg har stadig ikke lært at snakke gammeldags, jeg skal nok forsøge mig. *Fru* Irene Simonsen siger, at hun har fået mange henvendelser fra adoptivbørn, der siger, at de som adoptivbørn har identitetsproblemer nok i forvejen. Til det vil jeg sige, som jeg har sagt tidligere i debatten, at det jo er folk, der henvender sig som enkeltpersoner, ligesom den forening, jeg har talt med, deler sig i to. Den ene halvdel mener, at det her forslag er i orden, den anden halvdel mener det ikke. Det er én forening ud af mange.

Jeg synes, at vi i forbindelse med det her lovforslag selvfølgelig skal høre de parter, så vi får et bredere billede af, hvad indstillingen i Danmark er, og på baggrund af det tage fortsat stilling i sagen. Jeg synes også, man skal tage til efterretning, at holdningerne blandt adoptivbør-

nene jo er forskellige på samme måde, som de er det i det her Ting.

De voksne adoptivbørn deler sig efter anskuelse, og vi har derfor, mener jeg, kun den svenske – hvor mangelfuld den end kan være – rede-gørelse at læne os op ad. Det er et meget omfattende stykke arbejde, som jeg mener man kan lære meget af. Den svenske lovgivning, den engelske lovgivning er blevet udarbejdet på baggrund af den undersøgelse.

Det er klart, at man i sidste ende må tage stilling ud fra sin egen samvittighed og sit eget menneskesyn, hvad angår det her spørgsmål. Jeg mangler dog fortsat at se dokumentation for, at barnets tarv ikke bliver varetaget af homoseksuelle par. Der er masser af argumentation ud fra et menneskesyn, ud fra det, at man mener, at far og mor er bedst, men ingen dokumentation har jeg set for, ingen saglig begrundelse har jeg hørt for, at homoseksuelle ikke skulle kunne varetage barnets tarv.

Hr. Helge Adam Møller henviser så i øvrigt til den passage, som SF har indskrevet i sit forslag, hvad angår de konflikter, som nogle børn af homoseksuelle får i de tidligere teenageår. Det gælder vel, skal jeg sige, i øvrigt også for alle de børn, der ifølge den nuværende lov, som De Konservative har stemt for, er stedbørnsadopterede af homoseksuelle.

De Konservative har allerede i dag anerkendt, at homoseksuelle kan have børn og er dermed medvirkende til den passage, som SF indskriver i loven, altså det, at teenagerne i de unge år kan blive udsat for konflikter i forbindelse med det at være børn af homoseksuelle.

På den måde forstår jeg ikke konsekvensen i De Konservatives argumentation. Konsekvensen af det, De Konservative siger, må vel være, at De Konservative er modstandere af, at homoseksuelle overhovedet kan have børn i vores samfund. Ellers giver det i hvert fald ikke nogen mening inde i mit hoved.

Hr. Helge Adam Møller siger så også, at homoseksuelle skal tage konsekvensen af deres biologi og lade være med at få børn i det hele taget. Der var måske svaret på det første spørgsmål. Til det skal jeg blot sige, at i det ægteskab, hvor manden er steril, tilbyder samfundet med Det Konservative Folkepartis stemmer kunstig befrugtning. Altså tager hverken det par eller samfundet eller Det Konservative Folkeparti konsekvensen af det pars biologi. Så medmindre man mener, at kunstig befrugtning og adoption generelt skal afskaffes, synes det altså også at

være en mærkværdig begrundelse for at afvise vores forslag.

Kl. 20.35

Når Dansk Folkeparti så henviser til, at familiemønsteret i den kristne kultur er på den måde, til mor, far og børn osv., osv., jamen så er jeg stået af. Det er sort middelalderlogik. Jeg kan oplyse Dansk Folkeparti om, at vi er gået bort fra, at Gud forener os i ægteskabet, til døden os skiller. Der stod vi af for længst i dansk lovgivning. Derfor kan man selvfølgelig godt – og respekt for det – tage det op i Folketinget, men jeg synes ikke, at det er noget, der er grund til at bruge mere tid på. Verden har forandret sig, og det mener jeg også at lovgivningen bør gøre.

Jeg skal så til slut kommentere fru Lissa Mathiasen og Socialdemokraterne. Jeg må sige, at jeg er meget, meget glædeligt overrasket over, at så stort et flertal i Socialdemokratiet har valgt at bakke op om de her forslag, for det betyder jo, at hvis det her forslag ikke bliver vedtaget ved tredje behandling, så vil det i hvert fald blive vedtaget i det øjeblik, Socialdemokratiet og De Radikale igen sidder med magten.

Så er jeg glad for den positive, principielle tilkendegivelse, hvad angår det fjerde forslag, både fra De Radikale og Socialdemokratiet.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Det er flere gange, sidst i fru Pernille Rosenkrantz-Theils sidste ordførerindlæg i denne her debat, blevet sagt, at Folketinget eller staten ikke skal være oversmagsdommer, der bestemmer, hvilke former for samliv og familieliv man må have, og hvilke man ikke må have.

Jeg synes, at det i den her diskussion er at vende sagen fuldstændig på hovedet og gøre sort til hvidt. For hvem er det, der er aktive forslagsstillere i den her sag? Det, der er tale om her, er jo, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil med de tre partier, som har stillet forslag her i dag, vil have, at Folketinget skal gå aktivt ud og lovgive for, at homoseksuelle par skal kunne noget, som de ikke kan fra naturens hånd.

Når fru Pernille Rosenkrantz-Theil så siger: Hvorfor er en hel række ting så ikke forbudt, f.eks. at lesbiske kan blive befrugtet? Jamen det er da, fordi Folketinget ikke tager udgangspunkt i, hvad vi nu kan gå ud og forbyde for folk, som de gør i forvejen. Men man siger: Jamen lad folk selv om det. Men her er der tale om, at Folketinget skal give de homoseksuelle par en gave og fortælle dem, at de nu kan noget, som er nægtet

dem fra naturens hånd. Folketinget skal så at sige gøre sig selv til skabergud, der laver virkeligheden om.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil spurgte i sin afsluttende tale, hvordan det kunne være, at Venstre før var gået ind for at tillade stedbarnsadoption også i homoseksuelle forhold.

Hvis fru Pernille Rosenkrantz-Theil kigger tilbage i de referater, der ligger, så er der faktisk en helt klar og entydig forklaring på det. Det er de enkelte tilfælde, der kan opstå, hvor man forestiller sig et par, hvor faderen og moderen går fra hinanden. Faderen går måske ind i et homoseksuelt forhold, moderen dør. Så skal der være en mulighed for, at barnet fortsætter i sine familierelationer, og at arv osv. kan foregå efter ordentlige forhold, så det barn har de samme arverettigheder, som hvis det var hos sine biologiske forældre.

Det var årsagen til, at Venstre på daværende tidspunkt gik med og stemte for det her forslag.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Hvis man mener, at barnets tarv – jeg er glad i øvrigt for, at der kom en forklaring på det historiske i det – ikke bliver varetaget af homoseksuelle forældre, så vil konsekvensen vel være, at man skal sætte de sociale myndigheder ind.

Det ved jeg at Venstre aldrig ville gøre i denne her sammenhæng. Men det betyder jo også, at man har taget et skridt. Det betyder altså, at man faktisk anerkender, at homoseksuelle forældre godt kan varetage barnets tarv, for hvis man ikke mente det, så ville man pudse de sociale myndigheder på dem. Ville man ikke?

Kl. 20.40

Så vil jeg sige til Dansk Folkeparti, at jeg ikke ved, hvor meget mening der er i overhovedet at diskutere det her, som jeg sagde tidligere, med Dansk Folkeparti, eftersom vi ligger for langt fra hinanden, når Dansk Folkeparti fortsat mener, at Gud forener os i ægteskabet, til døden os skiller, og at det er udgangspunktet.

Men jeg vil også sige, hvis jeg skal svare på spørgsmålet, at hvis der nu slet ingen lovgivning var, så ville folk, herunder homoseksuelle par, jo blot kunne tage børn til sig fra børnehjem, børn, som var efterladt til børnehjem. Det ville være situationen, hvis der ingen lovgivning var.

Det vil sige, at dér, hvor vi aktivt vil gøre noget, er dér, hvor vi går ind og sikrer barnets tarv. Det er dér, hvor vi siger, at der skal være krav om, at det kommer igennem en godkendelsesprocedure.

Så det aktive skridt ligger i beskyttelsen af barnets tarv. Det ligger ikke i, at vi åbner op for, at homoseksuelle kan få børn, for hvis der ingen lovgivning var, så ville de jo blot kunne tage dem til sig.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg vil gerne endnu en gang uddybe stedbarnsadoptionen. Hvis vi tænker os et barn, der har boet alene med sin biologiske moder, faderen er flyttet sammen med en anden partner i et homoseksuelt forhold, så er der to ting, der er vigtige. Det er, at barnet stadig kan blive i et familierelationsforhold hos sin biologiske far. Den ene af parterne her er altså den biologiske far. Og så er der alle de arveretlige regler. Det er vigtigt, at barnet i den sammenhæng her, i de eksempler her, som der heldigvis er ganske få af, har de samme rettigheder, som andre børn har.

Det var de meget væsentlige grunde.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Det bliver efterhånden lidt manisk med fru Pernille Rosenkrantz-Theils religionsforskrækkelse.

Det er efterhånden sådan, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil ikke kan tage ordet heroppe, uden at hun først skal stampe lidt i jorden og sige: Jeg tror ikke på Gud, jeg tror ikke på Gud, jeg tror ikke på Gud! Jamen det er da gået op for os, og vi er for resten fløjtende ligeglade. Det er jo slet ikke det, sagen drejer sig om.

Jeg vil godt sige, at når fru Pernille Rosenkrantz-Theil siger: Jamen, hvis det er sådan, så kan homoseksuelle jo bare få børn, så er der jo slet ikke nogen regulering af området, så er det jo lige præcis det, der er min pointe. Det er jo ikke sikkert, at alle områder skal reguleres af lovgivningsmagten. Det kunne være, at folk skulle finde ud af noget selv. Ja, homoseksuelle kan bare gå ud og få børn, men lovgivningsmagten skal da ikke bestemme, at de kan noget, de ikke kan sammen.

Lad mig så sige til sidst, at Viggo Hørup engang fortalte en historie om et folketingsudvalg, der skulle give skoven en farve. Det diskuterede de langt og bredt, og så gik de ud i skoven, og så

sagde de: Hvad søren, den er jo grøn? Og så sagde de: Den farve er god, den vedtager vi!

Se, det var ikke så dum en slutning. Det åndssvage var vist egentlig, at de fra begyndelsen var sat på opgaven.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Hvis Dansk Folkeparti ikke var i dette Folketing, så kunne det være, at vi slap for at tale religion. Der er en årsag til, at hr. Langballe ofte hører mig tale om religion. Det er for det meste på grund af de udsagn, hr. Langballe kommer med, at jeg er nødsaget til det.

Så vil jeg gerne takke Venstre for forklaringen. Jeg glæder mig over, at man i den sammenhæng accepterer, at barnets tarv også kan varetages af homoseksuelle, og så tror jeg ikke, at vi kommer det nærmere.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det fru Irene Simonsen for en tredje kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Nu er jeg simpelt hen afslutningsvis her, og det skal være afslutningsvis, for det her er vendt og drejet fra alle mulige vinkler. Men jeg er nødt til lige at pointere meget kraftigt, hvad jeg tidligere sagde i min ordførelse, og det er så i øvrigt belyst flere gange, også omkring den svenske rapport.

Der er jo undersøgt nogle ting i forhold til barnets tarv, men man har ikke afdækket alt.

Man har jo ikke afdækket, hvordan omgivelsernes reaktioner påvirker barnet på sigt. Man har ikke afdækket, hvordan de familiemæssige relationer er mere end blot til adoptivforældrene, man er ikke gået længere ud, man har ikke ordentlig dokumentation for det her. Så når fru Pernille Rosenkrantz-Theil siger, at vi fra Venstre og andre ordførere her bygger vores argumentation på fordomme, så er jeg virkelig meget, meget skuffet og meget, meget ked af det, for fru Pernille Rosenkrantz-Theil er udmærket godt klar over, hvordan vi har vægtet det her og virkelig har vendt og drejet det og ikke kun har arbejdet med fordomme.

Kl. 20.45

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg vil sluttelig konstatere, at efter fru Pernille Rosenkrantz-Theil har diskuteret lidt med sig selv, om hun overhovedet kunne nedlade sig til at diskutere med sådan en middelalderlig mørkemand som mig, så er fru Pernille Rosenkrantz-Theil løbet tør for argumenter.

Jeg kan godt forstå, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil hellere vil tale om noget andet og med nogle andre, for det er da sådan lidt pinligt, men fruene er altså løbet tør for argumenter, og dermed må man sige, at denne her folketingsforhandling i et og alt er gået, som den skulle.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nu har Enhedslistens ordfører, fru Rosenkrantz-Theil, et par gange sagt vedrørende det forslag om ændring af stedbarnsadoption for registrerede partnere, at Det Konservative Folkeparti stemte for, og det har undret mig hele tiden.

Jeg var ikke hundrede procent sikker. Jeg var ikke ordfører, men nu står jeg med en udskrift af det forslag, der blev fremsat af daværende justitsminister Frank Jensen, forslag til lov om ændring af lov om registreret partnerskab, parentes: Ændring af betingelserne for indgåelse af registreret partnerskab og stedbarnsadoption for registrerede partnere – det var langt – og jeg kan se, at ved afstemningen stemte Det Konservative Folkeparti imod.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Først til hr. Helge Adam Møller: Jamen det må jeg så give min uforbeholdne undskyldning for. Det var jeg ikke klar over. Jeg havde fået den modsatte information. Ja, der var vi så flere.

Til Venstre skal jeg sige, at nu tror jeg, at der virkelig var en misforståelse. Faktisk var det en positiv tilkendegivelse, jeg gav, og ikke en negativ, så derfor må jeg indrømme, at jeg blev en lille bitte smule overrasket over, at der lige pludselig skulle komme sådan et udfald.

Til hr. Langballe skal jeg sige: Pas! Det er tids-spilde at diskutere mere.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Ordfører for forslagsstillerne til L 93, fru Anne Baastrup.

Anne Baastrup (SF):

Hvis man sætter en parentes om de korte bemærkninger, der har været til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, så vil jeg sige, at jeg har været meget positivt overrasket over den her debat.

Jeg synes, at de enkelte ordførere virkelig har vist respekt for forslagsstillernes intentioner og vist respekt for den øvelse, vi har forsøgt at gøre ved at sætte dagsordenen på det her område i dag.

Jeg er glædeligt overrasket over, at det har kunnet lade sig gøre. Jeg synes, det har været en meget interessant debat, og det har været nogle overordentlig nuancerede indlæg, de enkelte ordførere er kommet med.

De er selvfølgelig også blevet nuancerede, fordi de fleste partier – og så tager vi lige nogle parenteser – er delte. Det vil sige, at man jo også i de enkelte partier har nogle grundige diskussioner om, hvor det er, vi går hen, diskussioner, som man jo også havde, da vi tilbage i 1980'erne vedtog loven om de registrerede partnerskaber. Jeg tror, at skulle det i kraft af de diskussioner, vi nu fremover skal have i Folketingets Retsudvalg, gå hen og blive forkastet, så kommer vi med forslagene senere.

Jeg vil i hvert fald takke meget for den her meget spændende og meget gode debat, vi har haft i dag.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne til B 65, fru Elisabeth Arnold.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil også springe en del af mine afsluttende bemærkninger over for at prøve at få afsluttet debatten her, men jeg vil da blot sige, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil sagde før, at hun synes, det var underligt, vi ikke kunne være fælles om de her forslag, fordi de jo sådan stort set er ens.

Jeg bliver nødt til at sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at jeg har været lidt skuffet over den tone, som Enhedslisten har brugt i den her debat. Jeg synes, man har været meget barsk og meget intolerant over for andre synspunkter end sine egne og brugt udtryk om modstanderne, som jeg ikke synes helt er modne og voksne nok.

Kl. 20.50

Undskyld jeg siger det, men jeg er altså så gammel, at jeg kan huske, dengang det var me-

get, meget meget alvorligt at være barn af en enlig mor. Så blev man mobbet, og hvis man var skilsmissebarn, blev man også mobbet, men det er heldigvis ting, som i vore dage ikke giver anledning til ret mange problemer for børnene; det er ikke så anderledes at være sådan i dag. Samfundet ændrer sig, familiemønstrene ændrer sig, fordommene er mindsket, og accepten af mangfoldigheden er vokset.

Efter at vi har fået det registrerede partnerskab, har det også vist sig, at det indgår som en del af det mønster, vi ser i samfundet omkring os. Stedbarnsadoption var næste skridt, og fra Det Radikale Venstres side ønsker vi også, at det skal blive muligt for homoseksuelle par at blive godkendt som adoptanter. Det sker ud fra ønsket om at varetage barnets tarv. Det er meningen, at børn, som mangler forældre, skal kunne få gode og trygge opvækstvilkår, og det kan de også godt få i en homoseksuel familie. Et trygt og kærligt forhold er ikke betinget af, at familien er heteroseksuel.

Om det spørgsmål, der handler om plejefamilien, og som er en del af vort beslutningsforslag nr. B 65, vil jeg gerne sige, at jeg synes, debatten faktisk har bragt nogen afklaring, og det er jeg meget glad for. Jeg vil gerne lægge op til, at vi i udvalgsbehandlingen måske kan få præciseret de regler, der findes, så de kommunale myndigheder fremover også kan tage registrerede par med i deres bedømmelse af plejefamilier.

Jeg vil ligesom fru Anne Baastrup sige tak for en meget god og meget lødig debat. Jeg synes, at det trods det sene tidspunkt har været en meget spændende debat, som måske kan have bragt nogen klarhed over problemets omfang. Tak.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (for forslaget til folketingsbeslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling.

Afstemning**Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):**

Jeg foreslår, at lovforslagene og forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 116: Forslag til lov om ændring af lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte og lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin. (Ændring af regler om arealkrav, individuelle stier og aflastningstier, rodemateriale og overgangsperioder).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 11/12 2002).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Karsten Nonbo (V):

Lovforslaget er en implementering af et EU-direktiv om indendørs hold af svin, og der er tale om et lovforslag, som følger EU's direktiv, dog ikke på de områder, hvor Danmark allerede stiller strengere krav til de danske landmænd, end andre EU-lande gør til deres landmænd. Disse strengere krav har dansk landbrug allerede implementeret og indarbejdet i produktionen, så dem rører vi ikke ved.

Det er Venstres mål, at der stilles strenge krav om dyrevelfærd, hvor der klart kan påvises en bedre dyrevelfærd, og disse krav skal stilles via EU, således at kravene bliver gældende for hele EU's marked og alle EU's producenter. Således opnår man en ensartet dyrevelfærd, og den ensartethed medfører lige netop, at der bliver ens konkurrencevilkår. Dette medfører igen, at produktionen ikke med fordel kan flyttes derhen, hvor man går på kompromis med dyrevelfærd eller miljøreglerne.

I dette lovforslag implementeres EU's nye arealkrav i dansk lov. Hvor det nye EU-direktiv har større arealkrav end dansk lov, forhøjes kravene i dansk lov til disse EU-krav, og hvor danske lovkrav er højere end EU-direktivets krav, bibeholdes de. Der sker altså ingen slækkelse af kravene til dyrevelfærden.

Der stilles specifikke krav til individuelle eller aflastningsstier om, at drægtige søer og gylte kan vende sig i deres sti, og der må højst være anbragt tre dyr i hver af disse aflastningsstier. Der stilles også krav om permanent adgang til halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde disse behov for beskæftigelses- eller

rodemateriale, helt i overensstemmelse med EU-direktivet.

Overgangsordningen er meget kompliceret, må jeg erkende, og den skal jeg ikke komme nærmere ind på, for det ville medføre et længere foredrag. Jeg kan trøste mig med, at jeg bare skulle sætte mig ind i den og finde ud af, hvad den går ud på, men landmændene skal efterleve disse komplicerede krav, og det synes jeg man skulle tænke lidt over.

Vi er fra Venstres side indstillet på at sige ja til dette lovforslag, for det er et godt direktiv, når det gælder i hele EU.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Når Venstres ordfører siger, at Venstre stiller de dyrevelfærdsmæssige krav fuldt så højt som de økonomiske, må jeg sige, at det er jeg ikke enig i, og jeg er heller ikke enig i, at det var det, der skinnede igennem i Venstres ordførertale.

KL 20.55

Så vidt jeg kan høre, står økonomihensyn over dyrevelfærd, og jeg vil godt konkretisere det efterfølgende, men har et enkelt spørgsmål her: Det Veterinære Sundhedsråd har klart henstillet, at man strammer reglerne for størrelsen af fast gulv i svinestaldene op. Det er der ikke lagt op til i lovforslaget, og synes Venstre, det er et tegn på, at man tager dyrevelfærd alvorligt, når man ikke agter at følge Det Veterinære Sundhedsråd?

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jeg tror, jeg vil sige til hr. Kristen Touborg, at hvis man vil være førerhund, kan det ikke nytte noget, at man går så langt foran, at flokken ikke kan se én, for så er man ikke førerhund, så halter man alene.

Jeg sagde netop, at vi vil stille fælleskrav i EU, og at vi vil leve op til disse krav, der stilles i EU, og det er jo ikke dyrevelfærd, hvis vi stiller så strenge krav, at vi bare flytter al dyreproduktion til de andre lande. Når forbrugerne står henne ved disken, oplever vi jo nok, at de kigger på priserne, og det kan jo ikke nytte noget, at det, der bliver importeret, er så meget billigere end de danske varer, at der kun sælges udenlandske varer. Så eksporterer vi ikke svin, så eksporterer vi svineproduktion, og det giver ikke en bedre dyrevelfærd.